

bezoekadres
Marnixkade 109
1015 ZL Amsterdam

postadres
Postbus 15262
1001 MG Amsterdam
E moti@motivaction.nl
T +31 (0)20 589 83 83
W www.motivaction.nl

Mensenrechten in Nederland
- publieksmeting 2015 -
College voor de Rechten van de Mens

Amsterdam, 1 december 2015

Projectnummer: Z6700

MSc. Frank Drost

Drs. Bram van der Lelij

Bankrelatie: Rabobank 3447.44.817, IBAN: NL77 RABO 0344 744 817, BIC/SWIFT: RABONL2U. Dossiernummer Motivaction International B.V. bij KVK Amsterdam: 17090769. BTW: 0080.73.090.B.01. Prijsofferten en leveringen geschieden conform de Leveringsvoorwaarden gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam.

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting en conclusies	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Onderzoeksopzet	5
1.3	Conclusies	6
1.4	Samenvatting	8
1.4.1	Interesse in mensenrechten	8
1.4.2	Kennis over mensenrechten	8
1.4.3	Mensenrechtenschendingen in Nederland	9
1.4.4	Persoonlijke betrokkenheid bij het onderwerp	10
1.4.5	Belang mensenrechteninstituut	10
2	Onderzoeksopzet	11
2.1	Doel en probleemstelling	11
2.2	Methode, doelgroep en steekproef	11
2.3	Leeswijzer	13
3	Resultaten: interesse in mensenrechten	14
3.1	Betrokkenheid bij het onderwerp mensenrechten	14
3.2	Interesse in nieuwsberichten en informatie mensenrechten	16
4	Resultaten: kennis over mensenrechten	18
4.1	Wat associëren Nederlanders met mensenrechten?	18
4.2	Welke mensenrechten kennen Nederlanders?	21
4.3	Mensenrechtenschending in praktijksituaties	23
5	Resultaten: mensenrechtenschendingen in Nederland	25
5.1	In welke mate komen mensenrechtenschendingen voor in Nederland?	25
5.2	Belang van optreden tegen mensenrechtenschendingen	27
6	Resultaten: persoonlijke betrokkenheid bij schendingen	30
6.1	Eigen ervaring met mensenrechtenschendingen	30
6.2	Mensenrechtenschendingen in directe omgeving	31
7	Resultaten: belang van een mensenrechteninstituut	34
7.1	Wat vinden Nederlanders van een College voor de Rechten van de Mens in Nederland?	34
8	Resultaten: Vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking	37
8.1	Hoe beleven Nederlanders de mensenrechten van vluchtelingen?	37
8.2	Hoe beleven Nederlanders privacy?	38
8.3	Hoe beleven Nederlanders de mensenrechten van mensen met een beperking?	38
9	Resultaten: Onderzoek onder kinderen	39

10	Interesse in mensenrechten bij diverse doelgroepen	46
10.1	Wie heeft interesse in mensenrechten?	46
10.1.1	Leeftijd: 50-70 jarigen	47
10.1.2	Opleiding: hoog opgeleiden	49
10.1.3	Stedelijkheid: (zeer) sterk stedelijk	51
	Bijlage: Onderzoekstechnische informatie	52

1 Samenvatting en conclusies

In opdracht van het College voor de Rechten van de Mens heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar (ontwikkelingen in) de beleving van mensenrechten in Nederland.

1.1 Achtergrond

Het College voor de Rechten van de Mens heeft als kerntaak mensenrechten te beschermen en te bevorderen, onder meer door mensenrechten onder de aandacht te brengen bij de Nederlandse bevolking.

In aanloop naar de oprichting van het College in 2012 heeft Motivaction in oktober 2011 een eerste meting verricht naar de beleving van mensenrechten in Nederland. Vier jaar later zijn diezelfde vragen opnieuw gesteld om te onderzoeken of er een ontwikkeling is in de beleving van mensenrechten in Nederland.

Aanvullend heeft Motivaction in 2015 in kaart gebracht hoe Nederlanders aankijken tegen enkele actuele onderwerpen op het gebied van mensenrechten: de rechten van vluchtelingen, het recht op privacy en de rechten van mensen met een beperking.

Daarnaast is in 2015 een extra onderzoek uitgevoerd onder kinderen van 12 tot en met 17 jaar om inzicht te krijgen in de beleving van kinderrechten.

1.2 Onderzoeksopzet

De doelstelling van het onderzoek is:

Het College voor de Rechten van de Mens inzicht geven in (ontwikkelingen in) de beleving van mensenrechten in Nederland bij volwassenen en kinderen.

Voor de beantwoording van deze doelstelling zijn allereerst n=1.066 Nederlanders tussen 18 en 70 jaar bevraagd. Deze steekproef is representatief voor de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, stemgedrag, etniciteit, regio en sociaal-culturele oriëntaties (Mentality-milieu).

De representativiteit voor etniciteit houdt in dat het aandeel Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders (TMSA) in de steekproef overeenkomt met dat in de totale bevolking én dat de spreiding naar leeftijd en geslacht binnen de totale groep TMSA-respondenten overeenkomt met de totale groep TMSA-ers in Nederland.

De meeste respondenten zijn geworven uit het StemPunt-panel van Motivaction. Om vooraf te waarborgen dat binnen de groep TMSA alle leeftijdsgroepen aanwezig zijn, zijn onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders face-to-face-interviews afgenomen met behulp van native speakers. Deze respondenten zijn geworven bij moskeeën, verenigingen, winkelcentra, supermarkten, op straat en thuis.

Naast het volwassenonderzoek is onderzoek gedaan naar de beleving van kinderrechten in Nederland. Om dit te kunnen onderzoeken zijn n=314 kinderen tussen 12 en 17 jaar, representatief voor geslacht en leeftijd, bevroegd. Deze kinderen zijn (soms via de ouders) geworven uit verschillende panels, waaronder het StemPunt-panel van Motivaction. De resultaten van dit onderzoek worden separaat beschreven.

Het veldwerk voor het onderzoek heeft plaatsgevonden van 13 oktober tot en met 1 november 2015.

1.3 Conclusies

Het onderwerp mensenrechten staat in 2015 hoger op de publieke agenda dan in 2011. Het staat nu op de 10de positie in een lijst van 22 maatschappelijke onderwerpen waarvoor urgent oplossingen moeten komen. In 2011 stond het nog op 17de plek in die rangorde. Ook de strijd tegen terreur, integratie, veiligheid en internationale samenwerking worden belangrijker gevonden dan vier jaar geleden. De huidige vluchtelingenproblematiek en terreurdreigingen, en mogelijk het conflict met Rusland over de Oekraïne, de Krim en MH17, lijken debet aan deze toegenomen prioriteiten.

De term 'mensenrechten' wordt ook vaker dan voorheen geassocieerd met 'vluchtelingen' en 'veiligheid'. Daarnaast blijven termen als 'gelijkheid' en 'discriminatie' sterk verbonden met het begrip 'mensenrechten', zowel in het algemeen als wanneer het specifiek over Nederland gaat. De vrijheid van meningsuiting blijft het bekendste specifieke mensenrecht. Ondanks de toegenomen prioriteit van mensenrechten is de interesse in het onderwerp onveranderd. Nog steeds zo'n vier op de tien Nederlanders heeft er belangstelling voor en 13% heeft wel eens actief informatie over mensenrechten opgezocht. Verder is de bekendheid van de meeste mensenrechten zelfs iets afgenomen.

Nederlanders hebben niet het gevoel dat mensenrechten in Nederland vaker (of minder vaak) worden geschonden in vergelijking met vier jaar geleden. De meesten denken nog steeds dat de rechten bij wet goed zijn beschermd en dat in Nederland minder vaak sprake is van schendingen dan in de meeste andere landen. Als er sprake is van schendingen in Nederland dan denken Nederlanders vaak dat dit te maken heeft met discriminatie en oneerlijke behandeling. In vergelijking met 2011 hebben Nederlanders zelfs iets minder vaak het gevoel dat ze zelf direct slachtoffer zijn van een mensenrechtenschending. Minder dan één op de tien heeft een dergelijke ervaring gehad. Iets minder mensen vinden het verder belangrijk dat er toezicht is op de naleving van mensenrechten in Nederland.

Hoewel de mensenrechtensituatie in Nederland niet als slechter wordt ervaren dan in 2011 en zelfs iets minder mensen het belang van toezicht daarop onderschrijven, wordt er wel iets meer waarde gehecht aan het College voor de Rechten van de Mens: zeven op de tien vindt dit instituut nuttig tegenover 65% vier jaar geleden. Nederlanders vinden het vooral belangrijk dat het College erop toeziet dat de overheid geen mensenrechtenschendingen tolereert in Nederland.

Dit jaar is in het onderzoek speciaal aandacht besteed aan onder meer de rechten van vluchtelingen en van mensen met een beperking. Circa de helft vindt dat Nederland er alles aan moet doen om de mensenrechten van vluchtelingen in Nederland te beschermen en drie op de tien maakt zich zorgen over schending van hun rechten. Een kleine maar nog steeds substantiële groep - één op de tien - meent dat de mensenrechten niet zouden

moeten gelden voor vluchtelingen in Nederland. Wat betreft mensen met een beperking, vinden de meeste Nederlanders dat zij net zo goed mee moeten kunnen doen in de maatschappij als mensen zonder beperking. Echter vindt bijna de helft van de Nederlanders dat er nog te veel obstakels zijn voor mensen met een beperking waar Nederland niets aan doet.

Kinderen zijn het eens met de stelling dat zij rechten hebben. Drie op de vier kinderen heeft wel eens iets gehoord over kinderrechten en heeft dit voornamelijk via school vernomen. Wanneer er wordt gevraagd naar de kennis omtrent kinderrechten wordt het recht op onderwijs het vaakst genoemd. Wanneer zij moeten kiezen vinden kinderen zorg en liefde het belangrijkste kinderrecht. Kinderen maken zich het meest zorgen om de rechten van kinderen met problemen thuis. De meerderheid van de kinderen wil meer leren over kinderrechten op school.

Groepen die open staan voor nieuwsberichten over mensenrechten zijn vooral 50-70 jarigen, hoog opgeleiden en mensen uit (zeer) stedelijke gebieden. Deze Nederlanders hebben meer dan gemiddeld interesse in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland:

- 50-70 jarigen kennen relatief veel verschillende mensenrechten. Zij vinden het meer dan gemiddeld belangrijk dat er wordt opgetreden tegen schendingen van mensenrechten. Zij vinden het meer dan gemiddeld belangrijk dat de inkomensverschillen tussen mannen en vrouwen worden aangepakt. Zelf menen zij vaker dan gemiddeld slachtoffer te zijn geweest van een reorganisatie waar alleen de oudere werknemers werden ontslagen. Ouderen vinden de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens nuttiger dan gemiddeld.
- Hoog opgeleiden vergaren relatief veel informatie over mensenrechtenschendingen in Nederland en het buitenland. Zij zijn vaker dan gemiddeld geïnteresseerd in organisaties die opkomen voor de rechten van de mens. Hoog opgeleiden vinden het relatief belangrijk dat mensenrechten aandacht krijgen in het onderwijs. Net als de ouderen vinden hoog opgeleiden het vaker nuttig dat er een College voor de Rechten van de Mens is.
- Bewoners van stedelijke gebieden associëren de term mensenrechten meer dan gemiddeld met de term vrijheid. Zij vinden dat er relatief vaak mensenrechten in Nederland worden geschonden.

Overigens hadden in 2011 juist 18-34 jarigen meer dan gemiddeld interesse in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland. In vergelijking met vier jaar geleden is de interesse in nieuwsberichten over mensenrechtenschendingen in deze leeftijdscategorie gedaald van 52% naar 35%. Het is niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. De 50-70 jarigen zijn in vergelijking met vier jaar geleden niet meer of minder geïnteresseerd in het nieuws over mensenrechtenschending.

1.4 Samenvatting

In de hierna volgende paragrafen worden de belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek beschreven.

1.4.1 Interesse in mensenrechten

Mensenrechten urgent probleem volgens bijna een kwart van de Nederlanders

De zorg (55%) vraagt volgens Nederlanders nog steeds het vaakst om een urgente oplossing. Dit onderwerp staat al hoog op de publieke agenda sinds Motivaction dit in 2005 op systematische wijze begon te meten. In de laatste vier jaar is er wel het één en ander veranderd. Zo vinden Nederlanders het in vergelijking met vier jaar geleden belangrijker dat er een urgente oplossing komt op het gebied van de strijd tegen terreur (36%), veiligheid (31%), integratie (24%), mensenrechten (23%) en internationale samenwerking (14%).

Nederlanders vooral geïnteresseerd in nieuws over mensenrechtenschendingen in eigen land

Nederlanders zijn iets geïnteresseerder in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland (43%) dan over schendingen in het buitenland (38%). Dit is in vier jaar tijd nauwelijks veranderd.

Circa één op de tien Nederlanders zoekt wel eens actief naar informatie over mensenrechten

Net als vier jaar geleden heeft 13% van de Nederlanders zelf wel eens informatie gezocht over mensenrechten. Zij hebben toen voornamelijk gezocht naar organisaties die opkomen voor mensenrechten (56%) of achtergronden na aanleiding van een bericht in de media (53%).

1.4.2 Kennis over mensenrechten

Mensenrechten nog steeds vooral geassocieerd met discriminatie, gelijkheid en vrijheid

In vergelijking met vier jaar geleden heeft nog steeds een aanzienlijk deel geen spontane associaties bij het onderwerp mensenrechtenschendingen in Nederland (54%). Nederlanders die dit wel hebben, associëren mensenrechtenschendingen in Nederland nog steeds het meest met discriminatie of racisme (13%). In vergelijking met vier jaar geleden denken Nederlanders bij mensenrechtenschending in Nederland iets vaker aan vluchtelingen/asielzoekers (10% versus 8% in 2011).

Als Nederlanders denken aan mensenrechten in het algemeen denken zij nog steeds vooral aan gelijke rechten voor iedereen (17%), vrijheid van meningsuiting (12%) en vrijheid (11%). In vergelijking met vier jaar geleden denken Nederlanders meer aan respect (6%), vluchtelingen (6%) en veiligheid (5%) als hen wordt gevraagd naar mensenrechten in het algemeen.

Bekendheid van mensenrechten iets afgenomen in vier jaar tijd

De vrijheid van meningsuiting is nog steeds verreweg het bekendste mensenrecht. Driekwart kent dit. Maar de bekendheid ervan is net als dat van een groot aantal andere mensenrechten wel iets afgenomen, waaronder het verbod op slavernij, onschuldig zijn zolang schuld niet is bewezen en het recht om arbeid te verrichten.

Nederlanders herkennen vaak situaties van mensenrechtenschendingen

Nog steeds denkt de overgrote meerderheid van de Nederlanders dat er sprake is van een schending van de mensenrechten bij seksueel misbruik (88%), het in elkaar slaan van homo's (86%), geweld tegen ouderen in zorginstellingen (83%), weigering van een gehandicapt kind door alle scholen (80%) en een lagere loon voor vrouwen dan mannen bij vergelijkbaar werk (68%). In vergelijking met vier jaar geleden denken Nederlanders minder vaak dat het uitbuiten van buitenlandse werknemers in de aspergeteelt een schending van de mensenrechten is (67%). Dit geldt tevens voor twee randgevallen: minder Nederlanders dan in 2011 denken dat het ontkennen van de holocaust op internet (49%) en een nationale databank met vingerafdrukken van iedere burger (27%) behoren tot het schenden van mensenrechten. Een relatief klein deel van de Nederlanders denkt dat het door gemeenten altijd verbieden van moskeeën behoort tot een mensenrechtenschending (37%), terwijl dit wel degelijk een schending betreft.

1.4.3 Mensenrechtenschendingen in Nederland

Perceptie van frequentie mensenrechtenschending in Nederland gelijk gebleven

In vier jaar tijd is het aantal schendingen van mensenrechten in Nederland volgens Nederlanders niet toegenomen of afgenomen. Driekwart van de Nederlanders denkt nog steeds dat er wel eens sprake is van dergelijke schendingen. Circa één op de drie denkt dat het tenminste regelmatig voorkomt.

Optreden tegen mensenrechtenschendingen blijft van belang

Net als vier jaar geleden vindt men het in Nederland belangrijk dat er aandacht is voor mensenrechten in het onderwijs (79%) en bij professionals (88%). Nederlanders vinden nog steeds dat er vooral moet worden opgetreden tegen mensenrechtenschendingen die te maken hebben met geweld en kwetsbare mensen, zoals seksueel misbruik van kinderen (92%), geweld tegen ouderen in zorginstellingen (89%), in elkaar slaan van homo's (88%) en gehandicapte kinderen die niet op scholen worden toegelaten (85%).

Dat er opgetreden wordt tegen de kwesties die te maken hebben met asielzoekers vindt ongeveer tweederde van de Nederlanders belangrijk: uitzetten naar een land waar zij kunnen worden gemarteld (63%) en uitzetten van een kind dat hier al 10 jaar is (65%).

De ruime meerderheid van de Nederlanders vindt het belangrijk dat er opgetreden wordt tegen de werkgerelateerde kwesties: het alleen ontslaan van oudere werknemers bij reorganisatie (70%) en vrouwen die lagere loon krijgen dan mannen (69%). Eenderde van de Nederlanders vindt dat er opgetreden moet worden tegen het niet luchten van gevangenen (31%) en gemeenten die altijd de bouw van moskeeën verbieden (36%).

In vergelijking met vier jaar geleden vindt men het relatief belangrijk dat er wordt opgetreden tegen bedrijven die bij een reorganisatie alleen oudere werknemers ontslaan (70%, tegen 64% in 2011).

Met name ouderen vinden het belangrijk dat er tegen mensenrechtenschendingen in het algemeen wordt opgetreden.

1.4.4 Persoonlijke betrokkenheid bij het onderwerp

Minder dan één op de tien Nederlanders voelt zich slachtoffer van mensenrechtenschending

Een kleine groep Nederlanders (6%) denkt zelf slachtoffer te zijn van mensenrechtenschending in Nederland. In 2011 was dit nog 10%. De meeste mensen (42%) hebben naar aanleiding van een mensenrechtenschending hier met hun directe omgeving over gepraat. 29% houdt de gebeurtenis voor zichzelf. In vergelijking met vier jaar geleden zoeken meer mensen hulp bij een gemeenschappelijke instantie (17%) en minder hulp bij een advocaat/jurist of rechter (7%).

1.4.5 Belang mensenrechteninstituut

Nut College voor de Rechten van de Mens toegenomen

81% van de Nederlanders vindt het belangrijk dat er toezicht is op de naleving van mensenrechten in Nederland. Dit percentage ligt iets lager dan vier jaar geleden toen 85% het belangrijk vond.

De oprichting van het College voor de Rechten van de Mens wordt door 70% van de Nederlanders als (zeer) nuttig beschouwd. In 2011 vond 65% dit nuttig, dus het belang van het instituut wordt iets meer onderschreven. Redenen die Nederlanders hiervoor geven is het toezicht dat het College voor de Rechten van de Mens kan uitoefenen op de naleving van mensenrechten (60%) en het hebben van één aanspreekpunt voor mensenrechten in Nederland (31%). De belangrijkste taak die is weggelegd voor het College voor de Rechten van de Mens is volgens Nederlanders ervoor zorgen dat de overheid geen mensenrechtenschendingen toestaat (44%).

2 Onderzoeksopzet

2.1 Doel en probleemstelling

De doelstelling van het onderzoek is:

Het College voor de Rechten van de Mens inzicht geven in (ontwikkelingen in) de beleving van mensenrechten in Nederland bij volwassenen en kinderen.

Op basis van bovenstaande doelstelling zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- In hoeverre zijn Nederlanders betrokken bij mensenrechten (in Nederland en het buitenland) en wat is hun kennisniveau?
- In hoeverre denken zij dat mensenrechten in Nederland worden geschonden en vinden zij dat daar tegen moet worden opgetreden?
- In hoeverre zijn ze persoonlijk betrokken bij mensenrechtenschendingen?
- Welke ontwikkelingen hebben zich voorgedaan op bovenstaande onderwerpen tussen 2011 en 2015?
- Welke segmenten (naar opleiding, leeftijd en stedelijkheid) in de bevolking staan open voor informatie over mensenrechten en op welke punten verschillen zij in hun beleving van mensenrechten?

2.2 Methode, doelgroep en steekproef

De doelgroep van het onderzoek is de Nederlandse bevolking van 12 tot en met 70 jaar.

Volwassenen

Voor het onderzoek onder volwassenen zijn n=1.066 Nederlanders tussen 18 en 70 jaar bevestigd. Deze steekproef is representatief voor de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, stemgedrag, etniciteit, regio en Mentality-milieu. Om representativiteit voor deze kenmerken te realiseren is bij het uitnodigen van de respondenten rekening gehouden met spreiding op deze kenmerken en heeft achteraf statistische weging plaatsgevonden.

De representativiteit voor etniciteit houdt in dit onderzoek in dat het aandeel Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders (TMSA) in de steekproef overeenkomt met dat in de totale bevolking en dat de spreiding naar leeftijd en geslacht binnen de totale groep TMSA-respondenten overeenkomt met de totale groep TMSA-ers in Nederland.

De respondenten zijn merendeels geworven uit het online StemPunt-panel van Motivaction. Om vooraf te waarborgen dat binnen de groep TMSA alle leeftijdsgroepen aanwezig zijn, zijn onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders echter 51 face-to-face-interviews afgenomen met behulp van native speakers. Hierbij is gebruik gemaakt van werving op straat. Bij deze methode worden verschillende vormen van werving gebruikt, namelijk bij moskeeën, bij verenigingen, op straat en thuis.

Kinderen

Naast het volwassenonderzoek is onderzoek gedaan naar de beleving van kinderrechten in Nederland. Hierbij is gebruik gemaakt van een andere vragenlijst: korter en eenvoudiger. Deze vragenlijst is grotendeels gebaseerd op de vragenlijst van het jongerenonderzoek van het Kinderrechtencollectief en NJR over kinderrechten in Nederland uit 2012.

Om opvattingen van kinderen in kaart te brengen, zijn n=314 kinderen tussen 12 en 17 jaar bevroegd. Deze kinderen zijn (soms via de ouders) geworven uit verschillende online panels, waaronder het StemPunt-panel van Motivaction. De resultaten van dit onderzoek worden in een apart hoofdstuk beschreven. De kindersteekproef is, na een uitgevoerde statistische weging, representatief voor leeftijd en geslacht.

Het veldwerk voor het onderzoek heeft plaatsgevonden van 13 oktober tot en met 1 november 2015. Dit is dus vóór de terroristische aanslagen op 13 november in Parijs.

Nauwkeurigheidsmarges

Bij een steekproefomvang van n=1.066 geldt bij een betrouwbaarheid van 95% een maximale onnauwkeurigheidsmarge van 3,0%. Dit betekent dat een in de steekproef gevonden percentage van 50% in de populatie waarschijnlijk tussen de 47,0% en 53,0% ligt. Opgemerkt dient te worden dat naarmate de steekproef kleiner wordt de betrouwbaarheidsmarges groter worden. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer uitspraken over subgroepen worden gedaan. Dit geldt ook voor de relatief kleine groep kinderen die heeft deelgenomen: bij n=314 ligt een gevonden percentage van 50% in de totale populatie kinderen waarschijnlijk tussen de 44,3% en 55,7%.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de betrouwbaarheidsmarges voor verschillende steekproefgroottes.

Steekproefgrootte	Maximale betrouwbaarheidsmarge	Ondergrens-bovengrens bij gevonden percentage van 50%
n=1.082	3,0%	47,0% - 53,0%
n =500	4,4%	45,6% - 54,4%
n=314	5,7%	44,3% - 55,7%
n =150	8,0%	42,0% - 58,0%
n =50	13,9%	36,1% - 63,9%

2.3 Leeswijzer

De rapportage is als volgt opgebouwd.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de betrokkenheid en interesse van Nederlanders bij het onderwerp mensenrechten. Bekeken is in hoeverre zij mensenrechten een belangrijk thema vinden en in hoeverre zij interesse hebben in nieuwsberichten en informatie over mensenrechten.

In hoofdstuk 4 komt de kennis van Nederlanders over mensenrechten aan de orde, waarbij onder andere wordt gekeken naar de spontane associaties met het begrip mensenrechten en in hoeverre Nederlanders situaties van mensenrechtenschendingen herkennen.

Hoofdstuk 5 bespreekt in hoeverre Nederlanders het belangrijk vinden om aandacht te besteden aan mensenrechten in Nederland.

Hoofdstuk 6 gaat in op de persoonlijke ervaringen van Nederlanders met mensenrechtenschendingen.

Hoofdstuk 7 gaat in op hoe belangrijk Nederlanders het vinden dat het College voor de Rechten van de Mens is opgericht.

Hoofdstuk 8 gaat over groepen binnen de Nederlandse bevolking die de meeste interesse hebben in het onderwerp mensenrechten. Hieraan wordt extra aandacht besteed, omdat deze groepen in de visie van Motivaction het meest open zullen staan voor communicatie door het College voor de Rechten van de Mens.

In hoofdstuk 9 wordt ingegaan op de resultaten van het (beknopte) onderzoek onder kinderen.

In dit onderzoek worden significante verschillen tussen meting van 2015 en 2011 in de grafieken weergegeven door middel van de kleuren groen (hoger) en oranje (lager).

Door afrondingsverschillen kunnen in een enkel geval genoemde percentages in de toelichting bij de grafieken afwijken van de optelsom van de onderliggende percentages in de grafieken.

3 Resultaten: interesse in mensenrechten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betrokkenheid en interesse van Nederlanders bij het onderwerp mensenrechten. Bekeken is in hoeverre zij mensenrechten een belangrijk thema vinden en in hoeverre zij interesse hebben in nieuwsberichten en informatie over mensenrechten. Opvallende significante verschillen tussen de metingen worden beschreven.

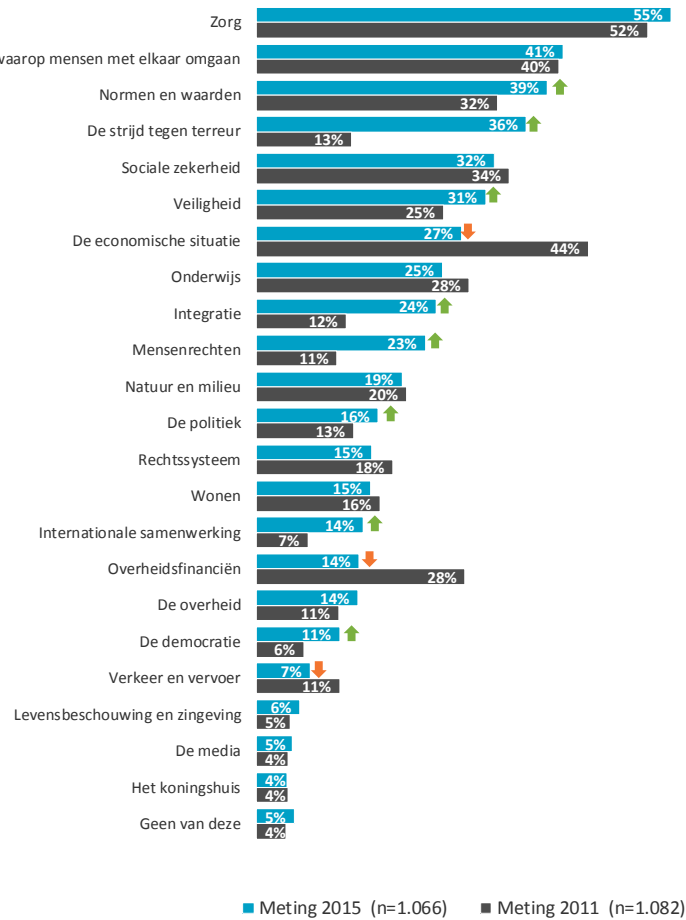
3.1 Betrokkenheid bij het onderwerp mensenrechten

Om een beeld te krijgen van de betrokkenheid van Nederlanders bij het onderwerp mensenrechten is hen gevraagd welke van 22 onderwerpen op dit moment het meest urgent om een oplossing vragen.

Het onderwerp mensenrechten wordt duidelijk urgenter gevonden dan tijdens de vorige meting. Inmiddels rekent bijna een kwart (23%) van de Nederlanders de mensenrechten tot de onderwerpen die het meest dringend om een oplossing vragen (in 2011 was dit maar 11%). Andere onderwerpen die aan belang hebben gewonnen, zijn onder meer normen en waarden (2015: 39%, 2011: 32%), de strijd tegen terreur (2015: 36%, 2011: 13%), veiligheid (2015: 31%, 2011: 25%), integratie (2015: 24%, 2011: 12%) en internationale samenwerking (2015: 14%, 2011: 7%). Deze verschuivingen zijn waarschijnlijk een gevolg van zorgen in de samenleving over de toegenomen conflicten in het Midden-Oosten en de daarmee samenhangende terroristische aanslagen en vluchtelingenstromen. Ook speelt mogelijk het conflict met Rusland over de Oekraïne mee.

Verreweg het meest urgent vinden Nederlanders op dit moment nog steeds de zorg (55%). De economische situatie wordt inmiddels duidelijk als een minder urgent probleem ervaren (2015: 27%, 2011: 44%) net als de overheidsfinanciën (2015: 14%, 2011: 28%).

Vraag: Welke van deze onderwerpen (probleemgebieden) vind je het meest urgent om een oplossing vragen?

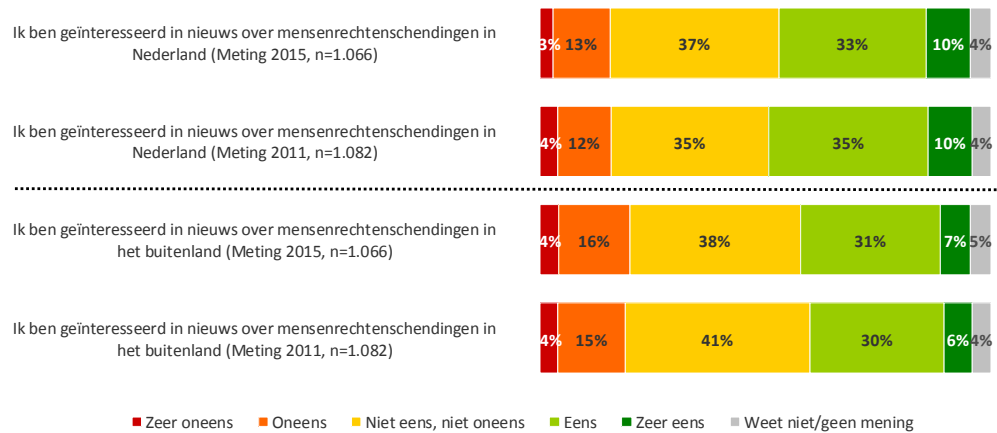

3.2 Interesse in nieuwsberichten en informatie mensenrechten

Om te inventariseren in hoeverre Nederlanders interesse tonen in informatie in de media over mensenrechten, is gevraagd in hoeverre Nederlanders geïnteresseerd zijn in nieuwsberichten over mensenrechten.

Nieuwsberichten die gaan over mensenrechtenschendingen in Nederland wekken de interesse van 43% van de Nederlanders. De interesse in nieuws over mensenrechtenschendingen in het buitenland is iets lager (38%). Ten aanzien van beide onderwerpen is de interesse niet veranderd in vergelijking met 2011.

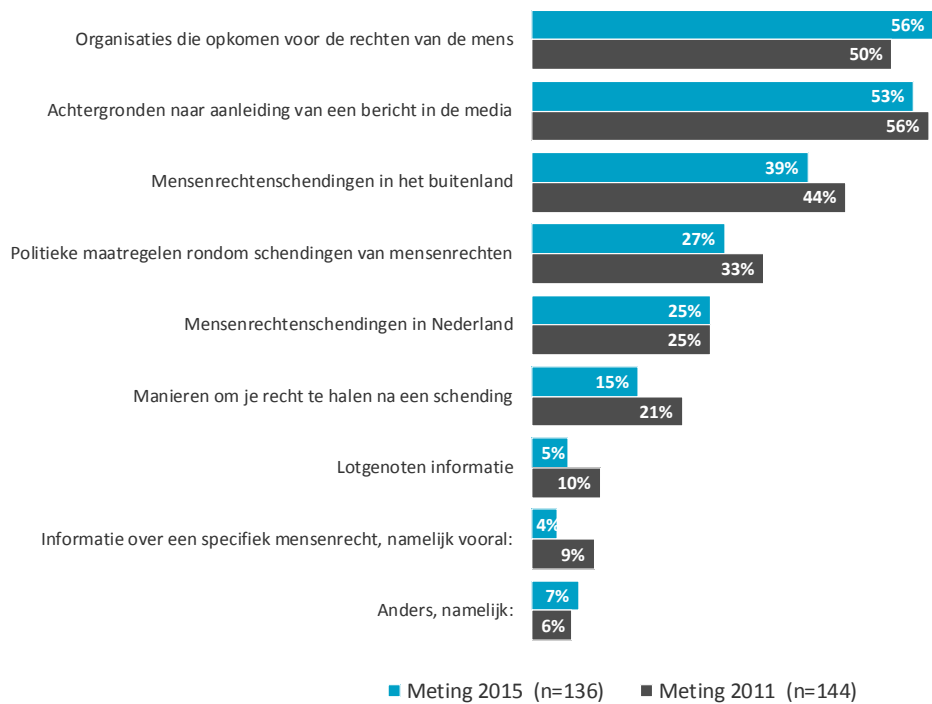
Vraag: In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

Ook ten aanzien van het aantal Nederlanders dat wel eens informatie over mensenrechten of mensenrechtenschendingen in binnen- of buitenland opzoekt, zijn er geen verschillen met de vorige meting. In totaal geeft 13% van de Nederlanders aan hierover wel eens informatie te hebben opgezocht. Informatie waar zij voornamelijk naar op zoek zijn, zijn organisaties die opkomen voor de rechten van de mens (56%), achtergronden naar aanleiding van een bericht in de media (53%) en mensenrechtenschendingen in het buitenland (39%). Nederlanders geven aan iets vaker informatie op te zoeken over mensenrechtenschendingen in het buitenland (39%) dan in Nederland (25%).

Vraag: Naar wat voor soort informatie heb je vooral gezocht?
(Basis: Heeft weleens informatie gezocht over mensenrechten(schending))

Naar wat voor soort informatie heb je vooral gezocht? (Basis - Heeft weleens naar informatie gezocht)

4 Resultaten: kennis over mensenrechten

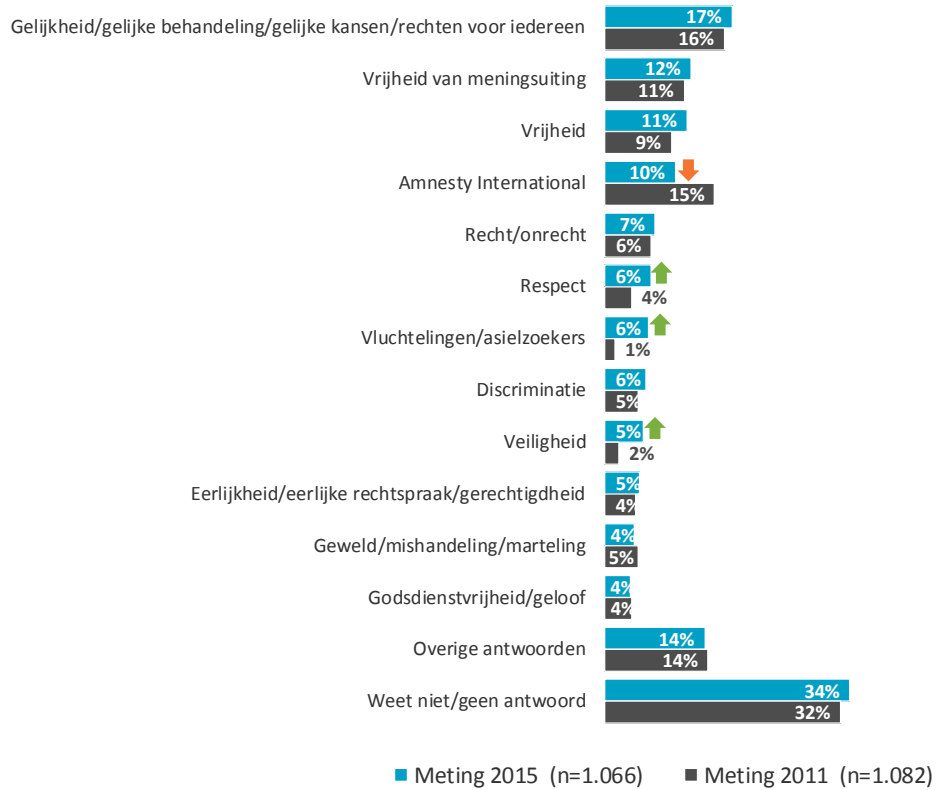
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kennis van Nederlanders over mensenrechten. Bekeken is welke spontane associaties zij hebben bij mensenrechten in het algemeen en specifiek bij mensenrechtenschendingen in Nederland, in welke mate mensenrechten (spontaan en geholpen) bekend zijn onder Nederlanders en in hoeverre zij mensenrechtenschendingen herkennen bij in Nederland voorkomende situaties. Opvallende significante verschillen tussen de metingen worden beschreven.

4.1 Wat associëren Nederlanders met mensenrechten?

In het onderzoek hebben we Nederlanders op verschillende manieren naar hun kennis over mensenrechten gevraagd. Allereerst hebben we gevraagd naar hun spontane associaties bij het begrip mensenrechten en mensenrechtenschendingen in Nederland. Net als in 2011 geeft eenderde van de Nederlanders (34%) aan geen directe associatie te hebben bij het onderwerp 'mensenrechten'. Wanneer gevraagd wordt naar 'mensenrechtenschendingen in Nederland' heeft dit jaar opnieuw meer dan de helft van de Nederlanders (54%) geen associaties bij het onderwerp.

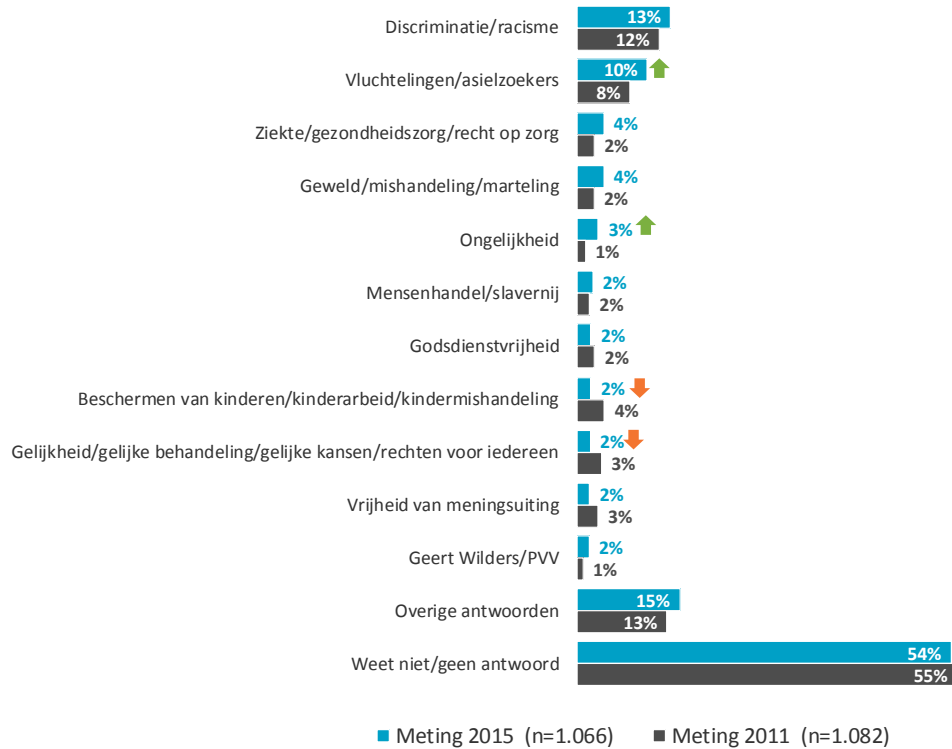
Als we kijken naar Nederlanders die wel associaties hebben bij deze begrippen, is het beeld ook min of meer hetzelfde gebleven. De meeste Nederlanders associëren het begrip 'mensenrechten' met gelijkheid of gelijke kansen (17%) en vrijheid van meningsuiting (12%), gevolgd door vrijheid (11%) en Amnesty International (10%). Het onderwerp mensenrechten wordt in de huidige meting iets meer geassocieerd met respect (2015: 6%, 2011: 4%) en veiligheid (2015: 5%, 2011: 2%), maar deze verschillen zijn minimaal.

Open vraag: Als je denkt aan het begrip mensenrechten, welke woorden komen er dan bij je op?

Wanneer er specifiek wordt gevraagd naar associaties bij 'mensenrechtenschendingen in Nederland' dan worden discriminatie of racisme het vaakst genoemd (13%), gevolgd door vluchtelingen of asielzoekers (10%). Deze laatste associatie komt bij de huidige meting iets vaker voor dan bij de vorige (2015: 10%, 2011: 8%).

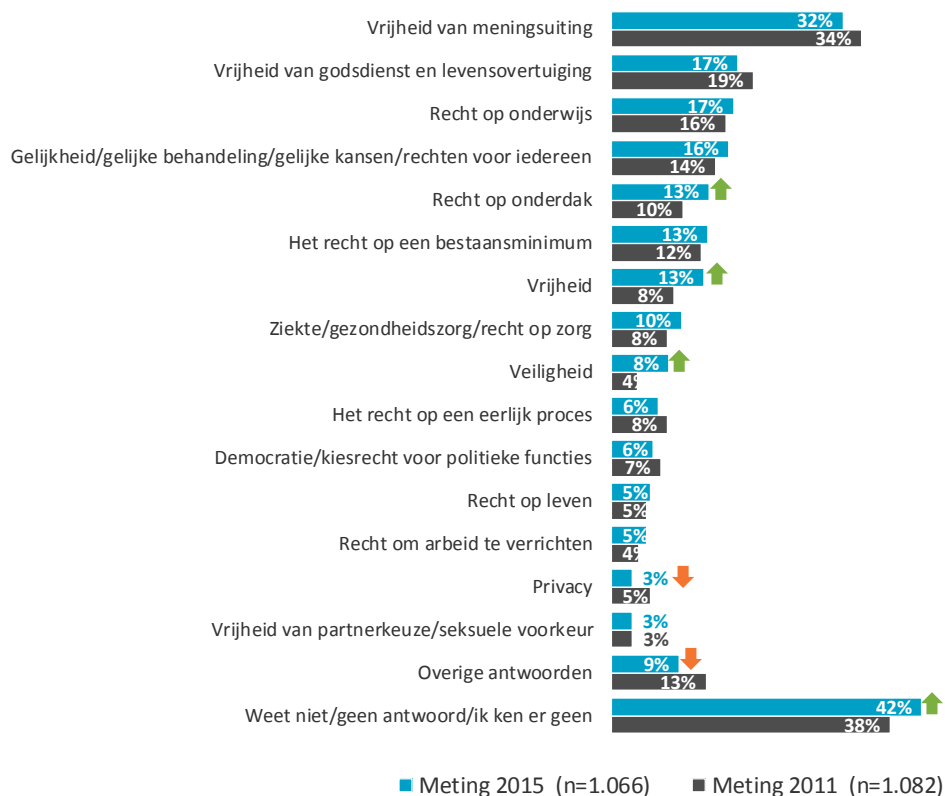
Open vraag: Welke onderwerpen komen er bij je op als je denkt aan mensenrechtenschending in Nederland?

4.2 Welke mensenrechten kennen Nederlanders?

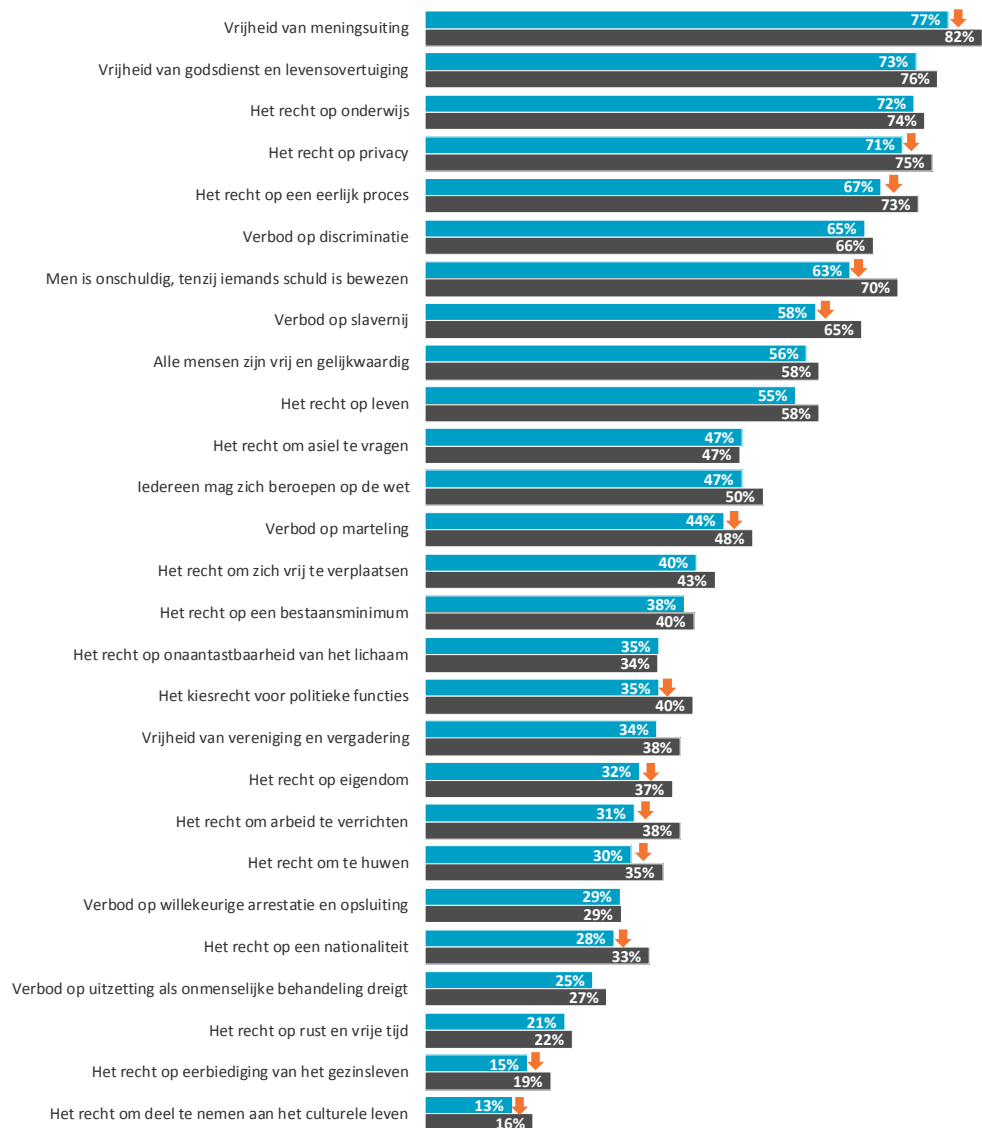
De Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens bestaat uit 30 rechten. Om de kennis van Nederlanders over deze mensenrechten te achterhalen, is hen allereerst gevraagd om spontaan zo veel mogelijk 'mensenrechten' op te sommen. Het merendeel van de Nederlanders (58%) heeft spontaan één of meerdere associaties. Net als in de vorige meting wordt het recht op vrijheid van meningsuiting verreweg het vaakst (spontaan) genoemd (32%). De volgende mensenrechten worden (significant) vaker genoemd in vergelijking met de vorige meting: vrijheid (2015: 13%, 2011: 8%), recht op onderdak (2015: 13%, 2011: 10%) en veiligheid (2015: 8%, 2011: 4%).

Open vraag: Welke mensenrechten kun je noemen?

Hoewel circa twee op de vijf Nederlanders (42%) in eerste instantie aangeeft geen enkel mensenrecht op te kunnen noemen, blijken Nederlanders meer bekend met de mensenrechten wanneer deze worden voorgelegd. Geholpen geeft driekwart (77%) aan de vrijheid van meningsuiting te kennen, maar de bekendheid is in vergelijking met de vorige meting iets afgenomen (2015: 77%, 2011: 82%). Van twaalf andere mensenrechten is de geholpen bekendheid (significant) afgenomen, met name van het verbod op slavernij, onschuldig zijn zolang schuld niet is bewezen en het recht om arbeid te verrichten. Van geen enkel mensenrecht is de bekendheid toegenomen. Grosso modo is er dus sprake van een dalende bekendheid van de specifieke mensenrechten.

Van welke onderstaande mensenrechten heb je wel eens gehoord?

■ Meting 2015 (n=1.066) ■ Meting 2011 (n=1.082)

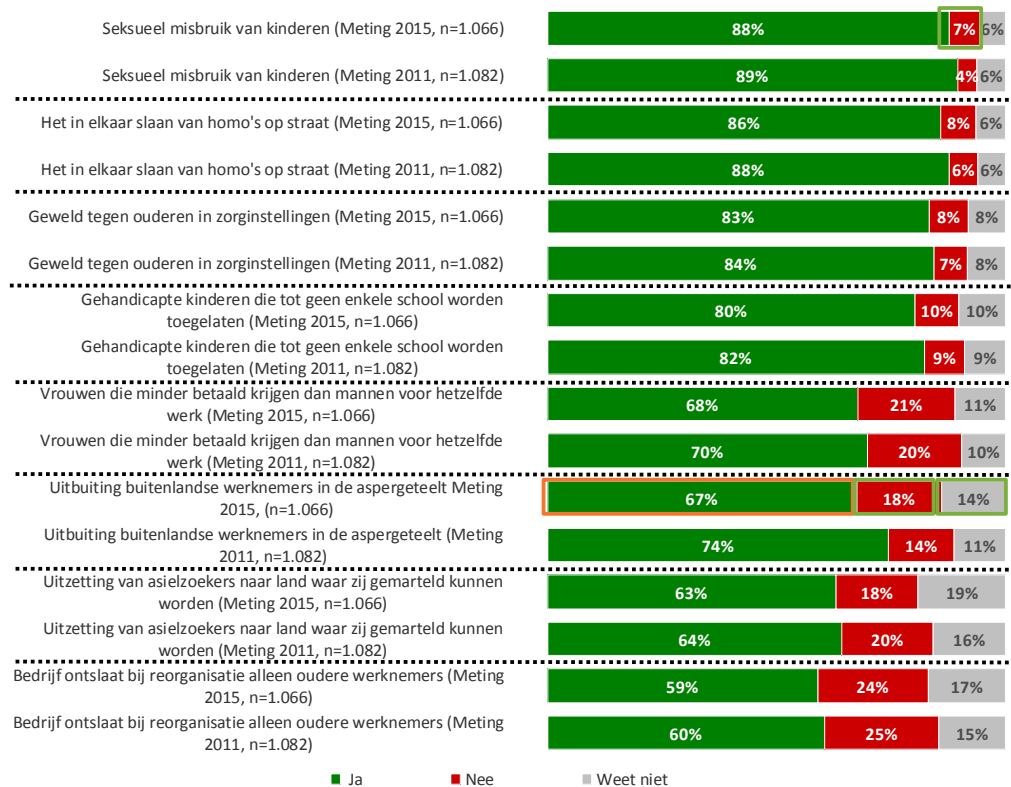
4.3 Mensenrechtenschending in praktijksituaties

Om te achterhalen in hoeverre Nederlanders diverse situaties uit de praktijk zien als een schending van mensenrechten, zijn in het onderzoek enkele situaties omschreven waarbij sprake zou kunnen zijn van een schending van mensenrechten. Over het algemeen weten mensen de situaties goed in te schatten.

Nederlanders vinden situaties die te maken hebben met discriminatie, geweld of uitbuiting van bepaalde groepen een schending van mensenrechten: seksueel misbruik van kinderen (88%), het in elkaar slaan van homo's op straat (86%), geweld tegen ouderen in zorginstelling (83%) en gehandicapte kinderen die tot geen enkele school worden toegelaten (80%). Deze bevindingen komen overeen met de vorige meting.

Minder Nederlanders denken in 2015 dat de uitbuiting van buitenlandse werknemers in de aspergeteelt behoort tot een schending van de mensenrechten in vergelijking met de vorige meting (2015: 67%, 2011: 74%). Terwijl dit officieel wel degelijk een schending is van de mensenrechten.

Kun je steeds aangeven of hier volgens jou sprake is van een schending van mensenrechten?

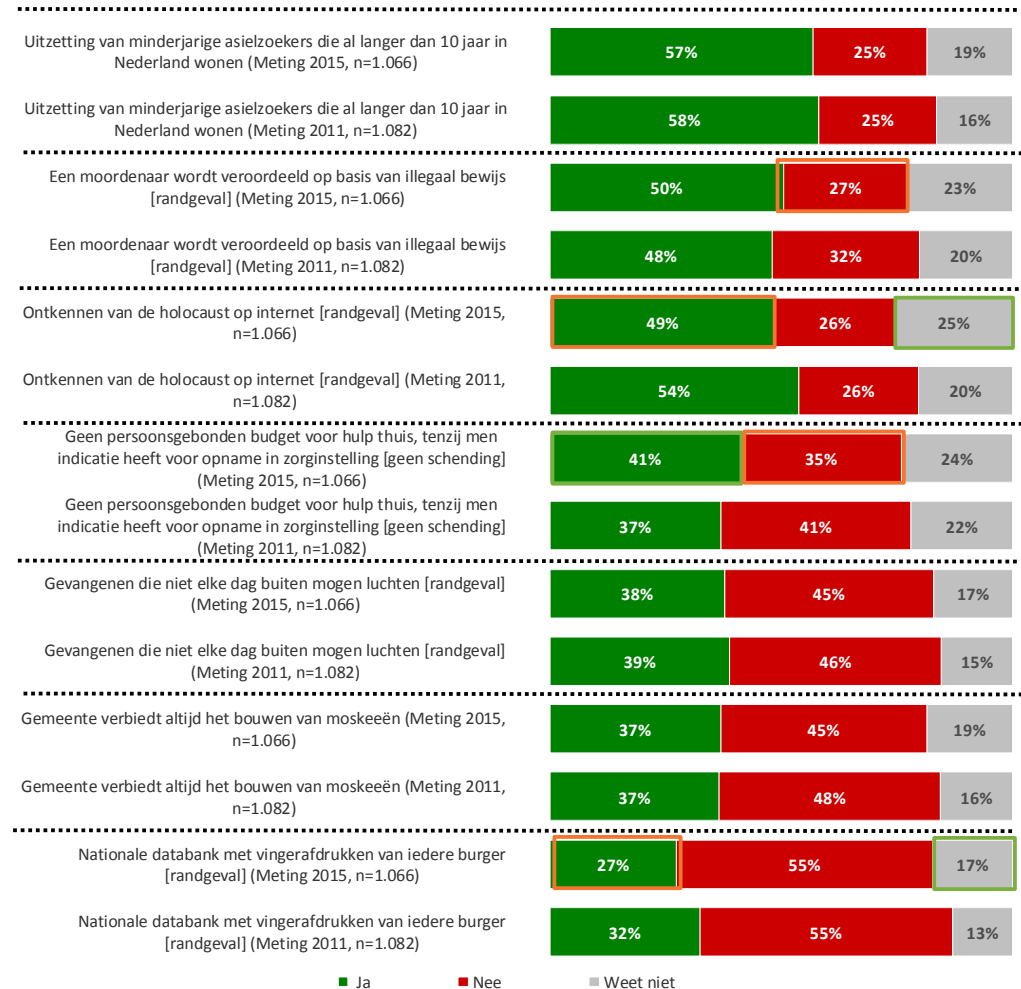

Het altijd verbieden van het bouwen van moskeeën door de gemeente wordt door slechts 37% gezien als een schending van mensenrechten. Terwijl dit wel degelijk een schending van de mensenrechten betreft. Dit percentage was bij de vorige meting ook 37%.

Het ontkennen van de holocaust op internet (2015: 49%, 2011: 54%) en een nationale databank met vingerafdrukken van iedere burger (2015: 27%, 2011: 32%) wordt door minder mensen als een schending van de mensenrechten gezien in vergelijking met de vorige meting. Deze situaties kunnen opgevat worden als randgevallen: het is niet evident dat hier wel of geen sprake is van een schending van de mensenrechten.

In vergelijking met de vorige meting denken meer Nederlanders dat geen persoonsgebonden budget voor hulp thuis, tenzij men een indicatie heeft voor opname in een zorginstelling, een schending van de mensenrechten is (2015: 41%, 2011: 37%). Officieel is hier echter geen sprake van een schending van de mensenrechten.

Kun je steeds aangeven of hier volgens jou sprake is van een schending van mensenrechten?

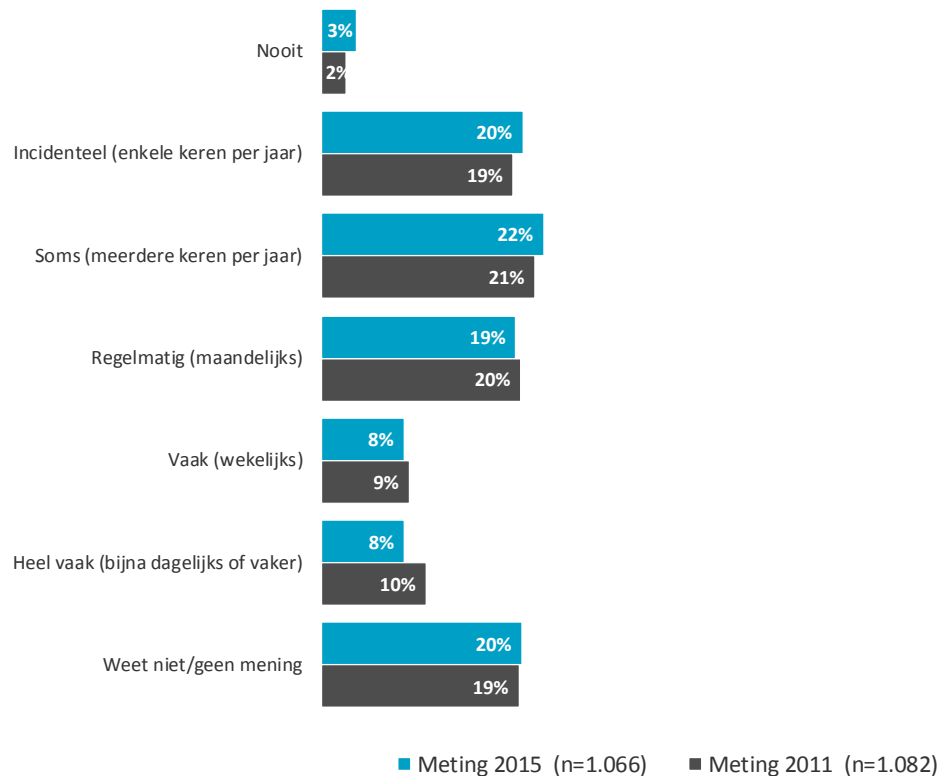
5 Resultaten: mensenrechtenschendingen in Nederland

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het belang aandacht te besteden aan mensenrechtenschendingen in Nederland. Bekeken is de mate waarin Nederlanders denken dat mensenrechtenschendingen voorkomen in Nederland en hoe belangrijk zij het vinden dat er wordt opgetreden tegen verschillende soorten mensenrechtenschendingen. Opvallende significante verschillen tussen de metingen worden beschreven.

5.1 In welke mate komen mensenrechtenschendingen voor in Nederland?

Aan de Nederlandse bevolking is gevraagd in welke mate zij denken dat mensenrechtenschendingen in Nederland voorkomen. Driekwart van de Nederlanders (77%) denkt dat er wel eens sprake is van dergelijke schendingen. Circa één op de drie (35%) denkt dat het tenminste regelmatig voorkomt. Ten opzichte van 2011 zijn er nauwelijks veranderingen in de perceptie van de frequentie.

Hoe vaak worden er volgens jou in Nederland mensenrechten geschonden?

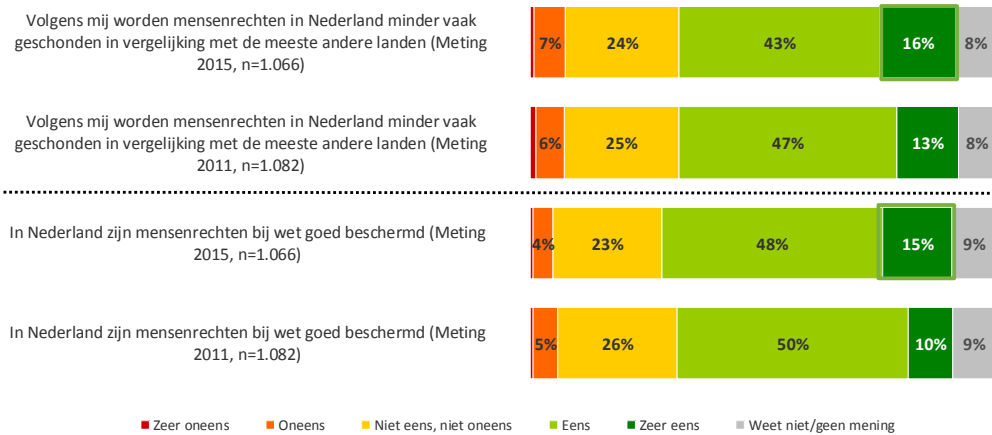

Drie op de vijf (59%) Nederlanders is het (zeer) eens met de stelling dat in Nederland minder vaak mensenrechten worden geschonden in vergelijking met de meeste andere landen. Een kleine groep (7%) is het hier niet mee eens.

De meeste Nederlanders (63%) denkt dat mensenrechten in Nederland bij de wet goed zijn beschermd, slechts 6% is het daar niet mee eens.

In vergelijking met de vorige meting is het aantal mensen dat het 'zeer' eens is met de twee stellingen iets gestegen. Dit duidt mogelijk op iets meer vertrouwen in de mensenrechtensituatie in Nederland, maar de verschillen zijn klein.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

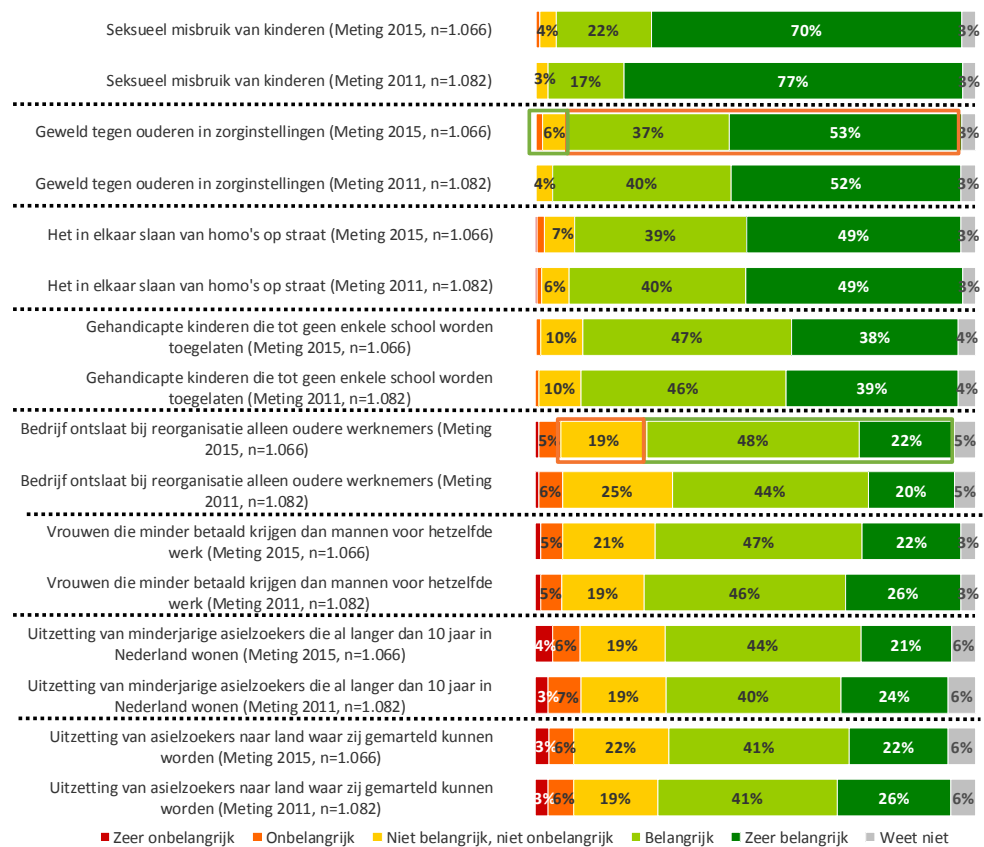
5.2 Belang van optreden tegen mensenrechtenschendingen

Om inzicht te krijgen hoe Nederlanders aankijken tegen de ernst van verschillende mensenrechtenschendingen, is gevraagd in hoeverre zij het belangrijk vinden dat tegen de verschillende eerder genoemde situaties wordt opgetreden.

Nederlanders vinden het, net als bij de vorige meting, belangrijk dat er wordt opgetreden tegen mensenrechtenschendingen die te maken hebben met geweld tegen kwetsbare groepen. Een ruime meerderheid onderkent dit belang bijvoorbeeld in het geval van seksueel misbruik van kinderen (92%), geweld tegen ouderen in zorginstellingen (89%) en het in elkaar slaan van homo's op straat (88%).

Ook situaties waarin sprake is van discriminatie worden over het algemeen niet geaccepteerd. Als gehandicapte kinderen tot geen enkele school worden toegelaten, vindt een ruime meerderheid dat hier tegen moet worden opgetreden (85%). Ook belangrijk vinden Nederlanders het dat er wordt opgetreden als bij een reorganisatie alleen oudere werknemers worden ontslagen: 70% vindt dit belangrijk. In vergelijking met de vorige meting vindt men het in 2015 ook belangrijker dat tegen deze uiting van leeftijdsdiscriminatie wordt opgetreden (2015: 70%, 2011: 64%). Overigens zagen we eerder dat het aantal mensen dat vindt dat hier sprake is van een mensenrechtenschending kleiner is (59%) dan het aantal dat het belangrijk vindt er tegen op te treden.

Hoe belangrijk vind je het dat tegen dit soort situaties in Nederland wordt opgetreden?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

Situaties die Nederlanders minder belangrijk vinden om tegen op te treden zijn gevangenen die niet elke dag buiten mogen luchten (31%), gemeenten die altijd de bouw van moskeeën verbieden (36%) en aan nationale databank met vingerafdrukken van iedere burger (41%).

Nederlanders vinden in vergelijking met de vorige meting iets minder belangrijk dat er wordt opgetreden tegen uitbuiting van buitenlandse werknemers in de aspergeteelt (2015: 62%, 2011: 67%).

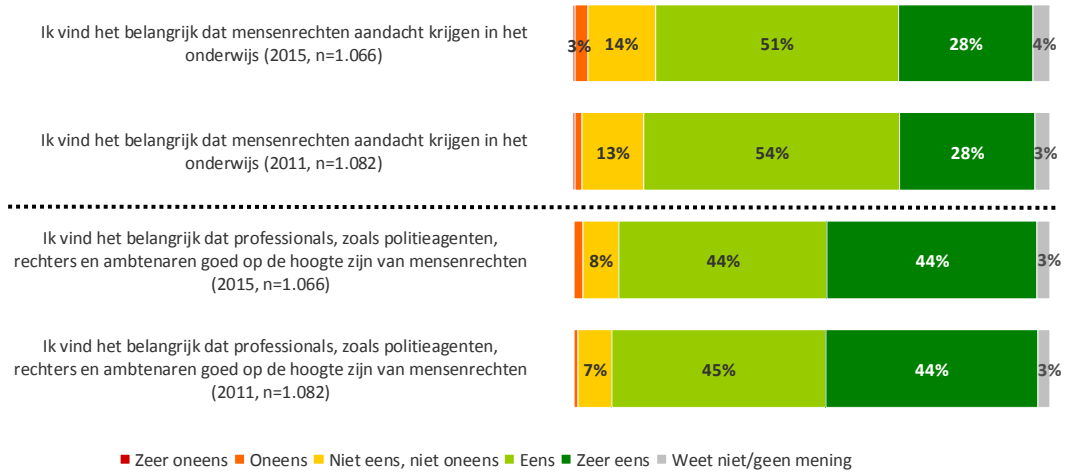
Hoe belangrijk vind je het dat tegen dit soort situaties in Nederland wordt opgetreden?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

Net als in de vorige meting vinden verreweg de meeste Nederlanders het belangrijk dat er aandacht is voor mensenrechten in het onderwijs (79%) en dat professionals, zoals politieagenten, rechters en ambtenaren goed op de hoogte zijn van mensenrechten (88%).

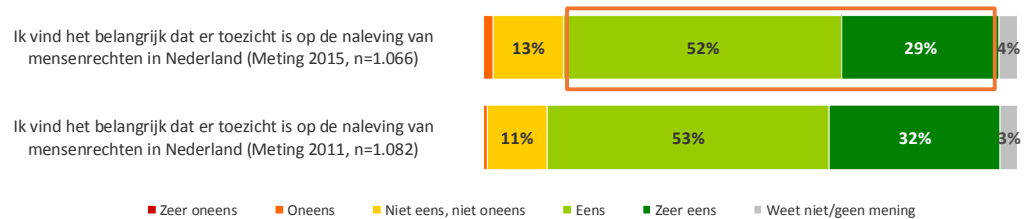
In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

Ook het toezien op de naleving van mensenrechten in Nederland vindt een ruime meerderheid van de bevolking (81%) van belang. In vergelijking met de vorige meting is dit wel afgenomen, maar dit betreft slechts een kleine daling (2015: 81%, 2011: 85%).

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

6 Resultaten: persoonlijke betrokkenheid bij schendingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de persoonlijke betrokkenheid van Nederlanders bij mensenrechtenschendingen. Bekeken is de mate waarin Nederlanders aangeven slachtoffer te zijn geweest van een mensenrechtenschending, wat zij naar aanleiding hiervan hebben gedaan en in hoeverre zij verschillende mensenrechtenschendingen zien in hun omgeving. Opvallende significante verschillen tussen de verschillende metingen worden beschreven.

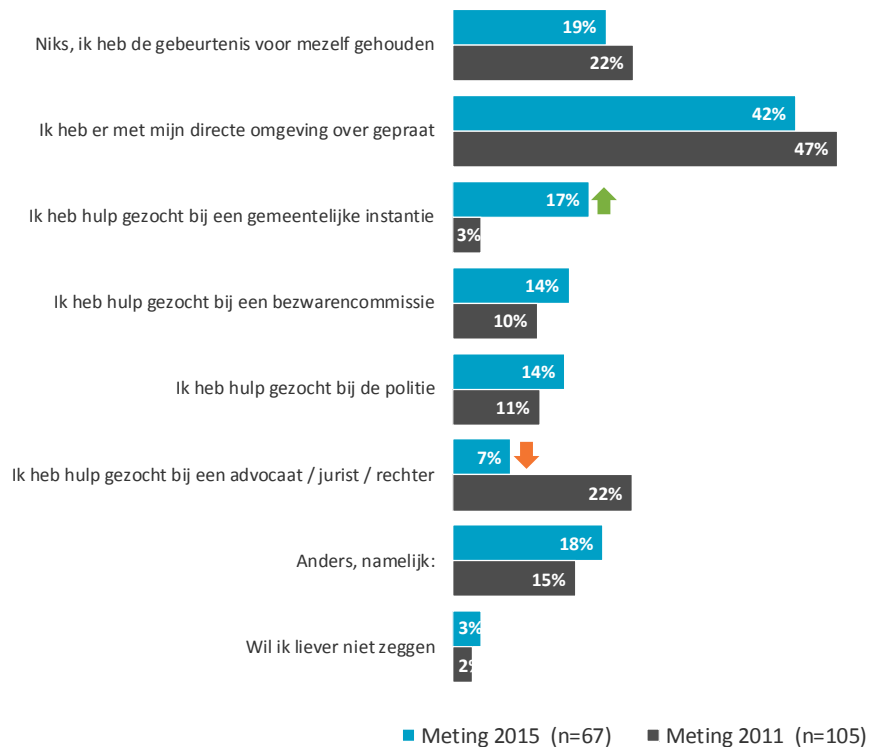
6.1 Eigen ervaring met mensenrechtenschendingen

Voordat in het onderzoek is ingegaan op de verschillende mensenrechten en situaties waarin sprake is van mensenrechtenschendingen, is aan de respondenten gevraagd of zij zelf wel eens een situatie hebben meegemaakt waarin (naar eigen inschatting) hun mensenrechten zijn geschonden. In eerste instantie geeft 8% van de Nederlanders aan dat zijn of haar mensenrechten wel eens zijn geschonden; dit is iets lager dan in 2011 (11%). Nadat de respondenten in het onderzoek zijn geïnformeerd over verschillende mensenrechten en mensenrechtenschendingen meent nog maar 6% dat de eigen rechten wel eens zijn geschonden (in 2011 was dit 10%). In totaal denkt 12% dat men wel eens een mensenrechtenschending heeft meegemaakt, waarbij de eigen rechten of die uit iemands directe omgeving zijn geschonden.

Aan Nederlanders wel eens een situatie denken te hebben meegemaakt waarin zij zelf slachtoffer waren van een mensenrechtenschending (6% van allen) is gevraagd wat zij toen hebben gedaan. De grafiek op de volgende pagina laat de antwoorden zien van deze subgroep van de bevolking. De meest voorkomende reactie onder die 6% is er over praten met hun directe omgeving (42%). In vergelijking met de vorige meting wordt er meer hulp gezocht bij een gemeentelijke instantie (2015: 17%, 2011: 3%) en minder hulp gezocht bij een advocaat / jurist / rechter (2015: 7%, 2011: 22%). Overigens dienen aan de cijfers geen harde conclusies te worden verbonden, omdat het aantal mensen in de steekproef waarop ze gebaseerd zijn erg klein is (in 2015 gaf n=67 aan zelf wel eens slachtoffer te zijn geweest van een mensenrechtenschending en in 2011 n=105).

Wat heb je naar aanleiding hiervan gedaan?

Basis: Heeft zelf meegemaakt dat mensenrechten zijn geschonden

6.2 Mensenrechtenschendingen in directe omgeving

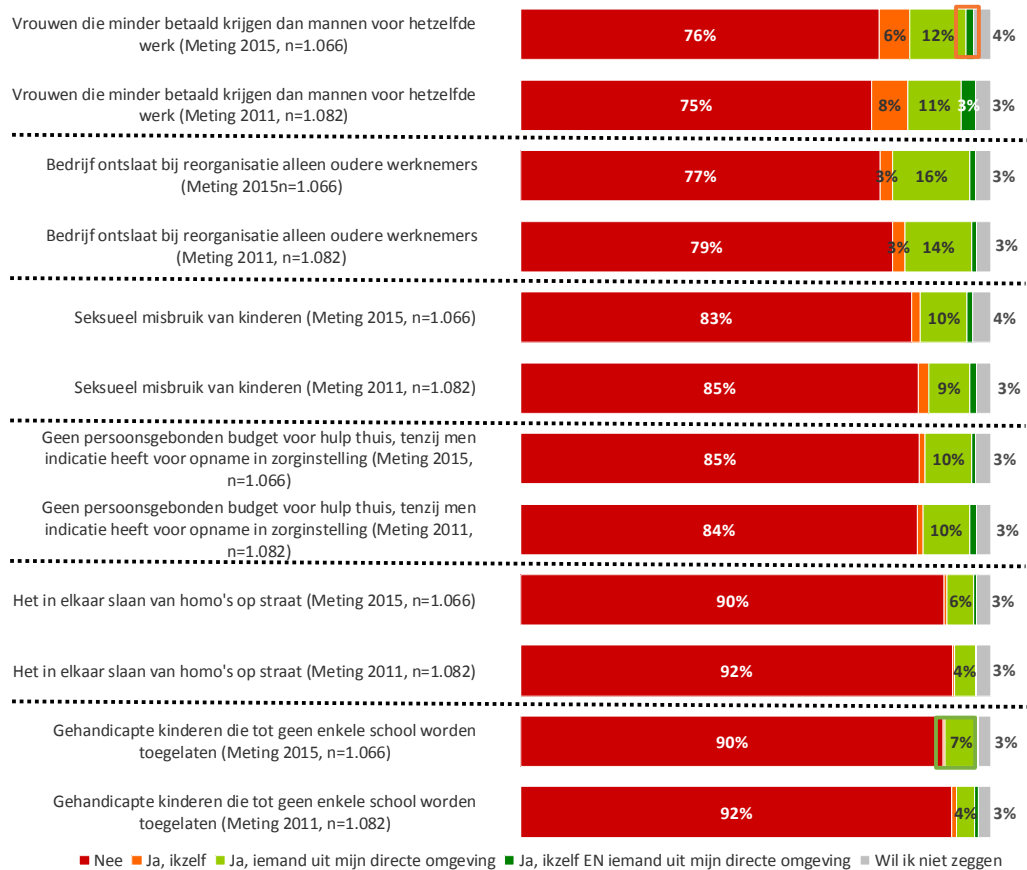
In het onderzoek zijn wederom enkele specifieke situaties beschreven waarin sprake kan zijn van een mensenrechtenschending. Vervolgens is gevraagd of Nederlanders hier zelf slachtoffer van zijn geweest, of dat zij iemand in hun directe omgeving kennen die deze situatie heeft meegemaakt.

Net als in de vorige meting hebben Nederlanders relatief vaak mensenrechtenschendingen meegemaakt in werkgerelateerde situaties. 20% van de Nederlanders heeft wel eens meegemaakt dat vrouwen minder betaald kregen dan mannen voor hetzelfde werk. Als we specifiek kijken in hoeverre vrouwen aangeven dit te hebben meegemaakt, blijkt dit 23% te zijn, waarbij 8% zelf slachtoffer.

Nederlanders krijgen tevens relatief vaak te maken met de situatie dat bij een reorganisatie alleen oudere werknemers worden ontslagen. Ook hiervan geeft 20% van de Nederlanders aan dit wel eens te hebben meegemaakt. Onder de groep 50-plussers is dit 27%, waarbij 7% zelf slachtoffer was.

Met de situatie dat een gehandicapt kind tot geen enkele school wordt toegelaten, hebben minder mensen ervaring, maar wel iets vaker dan in 2011 (2015: 7%, 2011: 4%).

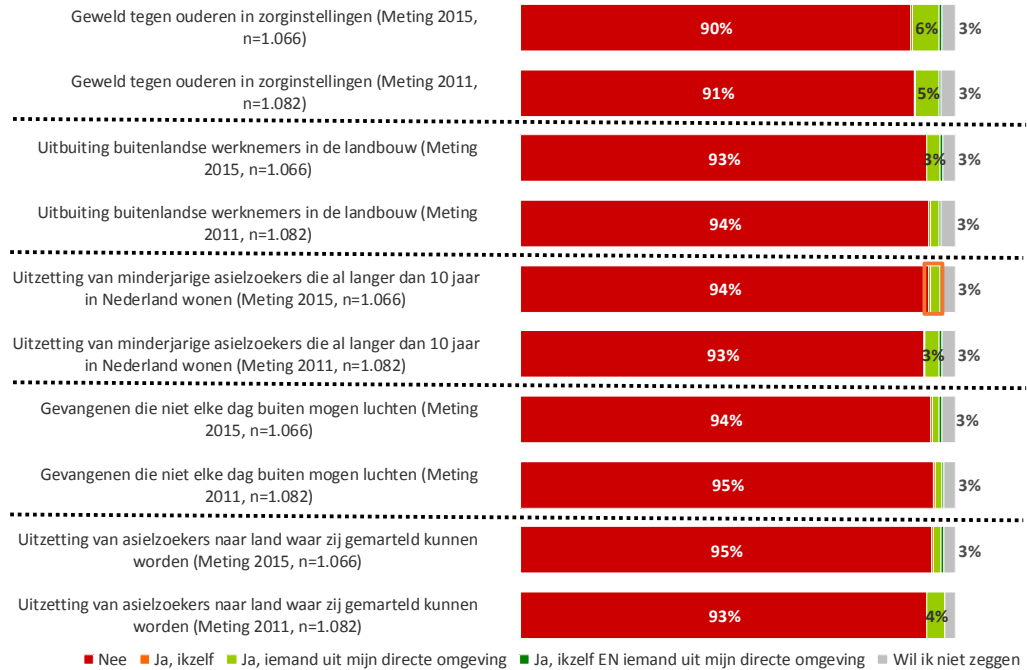
Vraag: Ben je op iemand uit jouw directe omgeving wel eens slachtoffer geweest van de volgende situaties?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

De meeste situaties die in het onderzoek zijn beschreven hebben respondenten nauwelijks ervaring mee.

Vraag: Ben je op iemand uit jouw directe omgeving wel eens slachtoffer geweest van de volgende situaties?

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

7 Resultaten: belang van een mensenrechteninstituut

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het belang van een mensenrechteninstituut. Bekeken is de mate waarin Nederlanders de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens in 2012 als nuttig ervaren en wat volgens het de belangrijkste taak is van het College. Opvallende significante verschillen tussen de verschillende metingen worden beschreven.

7.1 Wat vinden Nederlanders van een College voor de Rechten van de Mens in Nederland?

Om te achterhalen hoe Nederlanders aankeken tegen de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens is in het onderzoek in 2011 de komst van het college kort beschreven, waarna de Nederlanders naar het nut van een dergelijk instituut is gevraagd. In dit onderzoek in 2015 is verteld dat Nederland in 2012 het College voor de Rechten van de Mens heeft opgericht en vervolgens is gevraagd in hoeverre zij deze oprichting nuttig vinden.

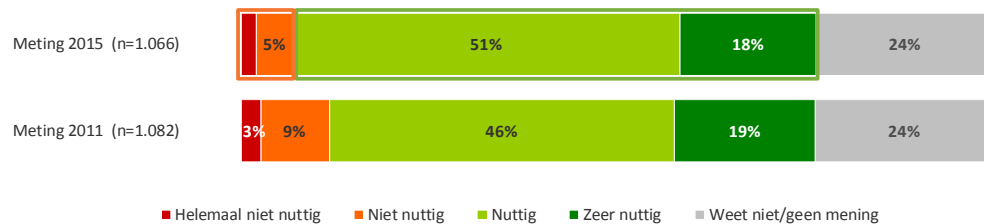
Een kwart van de Nederlanders heeft geen idee of Nederland baat heeft bij de oprichting van het College voor de Rechten van de Mens. Een ruime meerderheid van de Nederlanders (70%) vindt het (zeer) nuttig dat Nederland zo'n mensenrechteninstituut heeft opgericht. Voor de oprichting van het instituut, in 2011, vond 65% het (zeer) nuttig dat Nederland zo'n mensenrechteninstituut zou oprichten.

Nederlanders die het College voor de Rechten van de Mens nuttig vinden, vinden dit voornamelijk omdat zij het belangrijk vinden dat er toezicht wordt gehouden op de naleving van de mensenrechten in Nederland (60%). Ongeveer een derde (31%) vindt dit, omdat zij het belangrijk vinden dat er in Nederland (internationaal) één aanspreekpunt voor de mensenrechten moet zijn. Verder onderbouwt 5% het nut met het argument dat er veel mensenrechtenschendingen voorkomen in Nederland. Ten opzichte van 2011 zijn er geen veranderingen in de frequentie waarmee argumenten worden genoemd.

Nederlanders die het College voor de Rechten van de Mens niet nuttig vinden, hebben daarvoor verschillende argumenten. 39% vindt dat andere zaken meer prioriteit hebben, 26% dat de mensenrechten in Nederland nauwelijks worden geschonden en 18% dat de oprichting van zo'n instituut niet leidt tot minder mensenrechtenschendingen in Nederland.

Vraag meting 2011: Nederland gaat volgend jaar een College voor de rechten van de mens oprichten. Sommige andere landen in Europa hebben al een vergelijkbaar instituut opgericht. In hoeverre vind u het nuttig dat Nederland zo'n mensenrechteninstituut opricht?

Vraag meting 2015: Nederland heeft in 2012 het College voor de Rechten van de Mens opgericht. Sommige andere landen in Europa hebben een vergelijkbaar instituut. In hoeverre vind je het nuttig dat Nederland zo'n mensenrechteninstituut heeft opgericht?

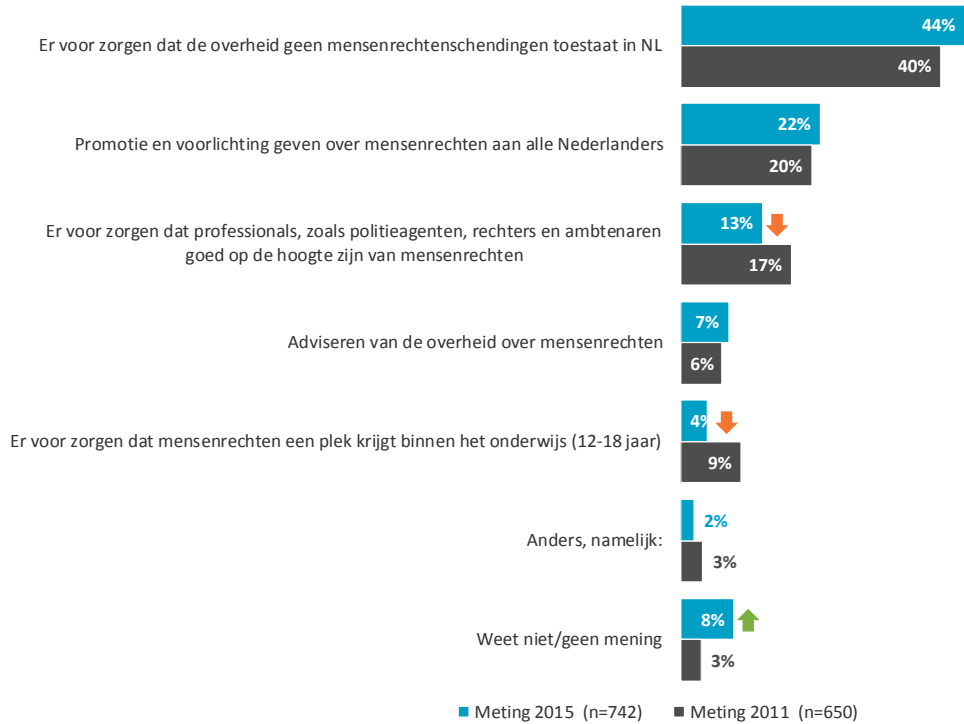

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

Nederlanders die het College voor de Rechten van de Mens nuttig vinden, vinden dat de belangrijkste taak van het instituut moet zijn er voor te zorgen dat de overheid geen mensenrechtenschendingen toestaat in Nederland (44%). Het promoten van en voorlichting geven over mensenrechten aan alle Nederlanders wordt ook relatief vaak als belangrijke taak gezien (22%). In vergelijking met de vorige meting vinden Nederlanders iets minder vaak dat het College voor de Rechten van de Mens zich het meest bezig moet houden met er voor zorgen dat professionals, zoals politieagenten, rechters en ambtenaren, goed op de hoogte zijn van mensenrechten (2015: 13%, 2011: 17%). Het er voor zorgen dat mensenrechten een plek krijgt binnen het onderwijs wordt in vergelijking met de vorige meting ook iets minder vaak als een belangrijke taak voor het College voor de Rechten van de Mens beschouwd (2015: 4%, 2011: 9%).

Vraag: Wat is de belangrijkste taak waar het College voor de Rechten van de Mens in Nederland zich volgens jou op moet richten?

(Basis: Vindt het (zeer) nuttig dat het College voor de Rechten van de Mens er is)

8 Resultaten: Vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de thema's vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking. Bekeken is hoe Nederlanders aankijken naar de rechten van vluchtelingen, privacyschending en het functioneren van mensen met een beperking in Nederland. Deze vragen zijn alleen voorgelegd in de meting van 2015.

8.1 Hoe beleven Nederlanders de mensenrechten van vluchtelingen?

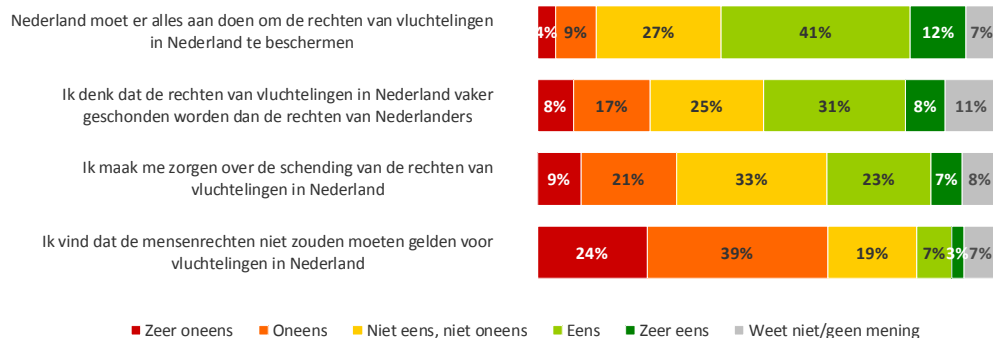
De stelling dat mensenrechten niet zouden moeten gelden voor vluchtelingen in Nederland kan op weinig instemming rekenen van de Nederlandse bevolking. Een ruime meerderheid (63%) is het oneens met deze stelling; een kleine groep (10%) kan zich hier wel in vinden.

Meer dan de helft van de Nederlanders (53%) vindt dat Nederland er alles aan moet doen om de rechten van vluchtelingen in Nederland te beschermen; 13% is het hier mee oneens.

Drie op de tien Nederlanders (29%) maakt zich zorgen over de schending van de rechten van vluchtelingen in Nederland; een even grote groep (30%) maakt zich geen zorgen.

Vier op de tien Nederlanders (39%) denkt dat de rechten van vluchtelingen in Nederland vaker geschonden worden dan de rechten van Nederlanders; een kwart is het hier mee oneens.

Vraag: In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (n=1.066)

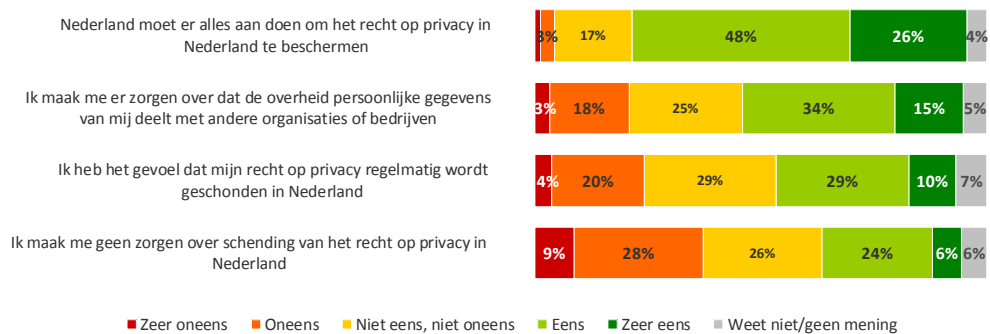

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

8.2 Hoe beleven Nederlanders privacy?

Driekwart van de Nederlanders (74%) vindt dat Nederland er alles aan moet doen om het recht op privacy in Nederland te beschermen. Het delen van persoonlijke gegevens door de overheid zorgt voor zorgen onder de helft van de Nederlanders (49%). Twee op de vijf Nederlanders (40%) heeft het gevoel dat zijn of haar recht op privacy regelmatig wordt geschonden. De groep Nederlanders die zich zorgen maakt over de schending van het recht op privacy is net iets groter (37%) dan de groep die zich er geen zorgen over maakt (31%).

Vraag: In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (n=1.066)

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

8.3 Hoe beleven Nederlanders de mensenrechten van mensen met een beperking?

Circa driekwart van de Nederlanders (77%) vindt het belangrijk dat mensen met een beperking net zo goed kunnen meedoen in de maatschappij als mensen zonder beperking. Een groot deel van de Nederlanders vindt dat Nederland niet goed zorg draagt voor mensen met een beperking. Zo vindt 48% dat mensen met een beperking in Nederland te weinig kansen krijgen om volwaardig mee te doen in de samenleving en stelt 46% dat Nederland niet genoeg doet om fysieke en sociale obstakels voor mensen met een beperking te verwijderen. Eén op de vijf Nederlanders (21%) vindt dat Nederland onvoldoende doet om de rechten van mensen met een beperking te beschermen; 35% vindt het wel voldoende.

Vraag: In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (n=1.066)

Percentages lager dan 3% zijn niet getoond in de grafiek.

9 Resultaten: Onderzoek onder kinderen

In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven van het onderzoek onder kinderen in de leeftijdscategorie van 12 t/m 17 jaar. Onder andere wordt bekeken in hoeverre kinderen bekend zijn met mensenrechten en welke zij het belangrijkste vinden. De gebruikte vragenlijst is grotendeels gebaseerd op de vragenlijst van het jongerenonderzoek van het Kinderrechtencollectief en NJR over kinderrechten in Nederland uit 2012.

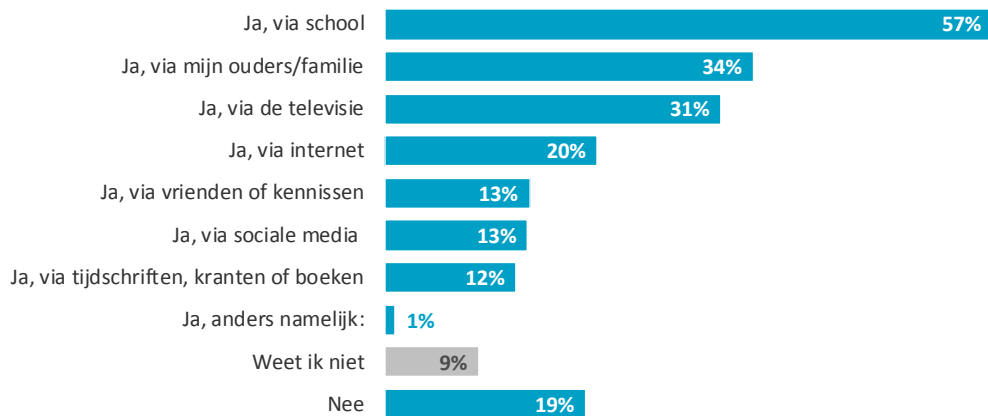
Kinderen zijn het eens met de stelling dat zij rechten hebben

Aan de kinderen is de volgende stelling voorgelegd: kinderen hebben rechten. Vrijwel alle kinderen zijn het eens met deze stelling (98%). Slechts 1% is het oneens. De andere 1% weet geen antwoord op de vraag te geven.

Drie op de vier kinderen heeft wel eens iets gehoord over kinderrechten

Om een beeld te krijgen of kinderen bekend zijn met het onderwerp kinderrechten is gevraagd of zij wel eens iets hebben gehoord over dit onderwerp. 73% heeft wel eens iets over kinderrechten gehoord. Een meerderheid van de kinderen heeft wel eens iets gehoord over kinderrechten via school (57%). Naast school zijn de ouders/familie vaak degene die hun kind informeren over kinderrechten (34%), gevolgd door de televisie (31%) en internet (20%). Kinderen komen in mindere mate in aanraking met kinderrechten vanwege vrienden of kennissen (13%), social media (13%) en/of tijdschriften, kranten, boeken (12%).

Vraag: Heeft iemand jou wel eens iets verteld of heb je wel eens iets gehoord over kinderrechten? (n=314)

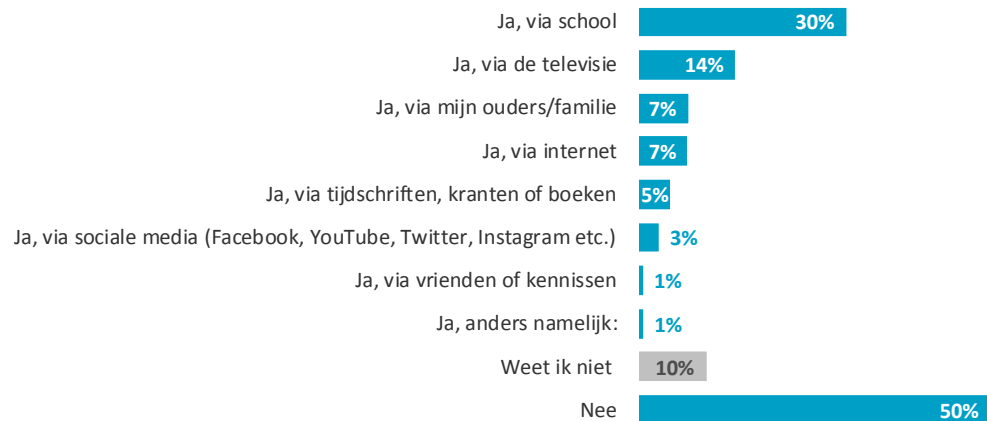
Oudere kinderen (15 t/m 17 jaar) hebben vaker dan jonge kinderen (12 t/m 14 jaar) wel eens iets gehoord over kinderrechten via:

- Vrienden of kennissen (15 t/m 17: 18%, 12 t/m 14: 10%)
- Social media (15 t/m 17: 18%, 12 t/m 14: 9%)

Twee op de vijf kinderen bekend met Kinderrechtenverdrag van de VN

Om te inventariseren hoeveel procent van de kinderen bekend is met het Kinderrechtenverdrag van de VN is gevraagd of men wel eens heeft gehoord over dit verdrag. 40% van de kinderen geeft aan wel eens iets over het Kinderrechtenverdrag van de VN te hebben gehoord. De meeste kinderen geven aan wel eens iets van het verdrag te hebben gehoord via school (30%) of televisie (14%).

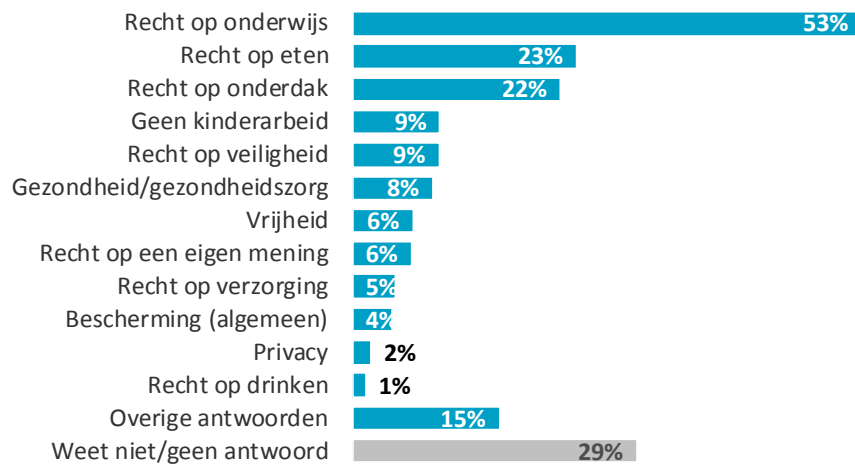
Vraag: Heb je wel eens gehoord van het Kinderrechtenverdrag van de VN (Verenigde Naties)? (n=314)

Circa de helft van de kinderen denkt bij kinderrechten spontaan aan recht op onderwijs

Door middel van een open vraag is onderzocht welke rechten kinderen denken te hebben. Daarbij is als inleiding gegeven: "Om kinderen te beschermen hebben landen over de hele wereld afgesproken dat alle kinderen rechten hebben. Welke rechten denk jij dat kinderen hebben?" De antwoorden die de respondenten gaven zijn gecodeerd naar 12 antwoordcategorieën. Eén kinderrecht is verreweg het meest bekend: het recht op onderwijs. Ongeveer de helft van de kinderen denkt dat kinderen hier recht op hebben (53%). Ongeveer een kwart denkt verder recht te hebben op eten (23%) en onderdak (22%). 29% weet niet welke rechten kinderen hebben.

Vraag: Welke rechten denk jij dat kinderen hebben? (n=314)

85% van de kinderen herkent recht op onderwijs als kinderrecht

Aan de respondenten is tevens gevraagd welk van de 17 *voorgelegde* rechten volgens hen kinderrechten zijn. Het meest bekend is opnieuw het recht op onderwijs (85%), gevolgd door bescherming tegen zware arbeid (78%) en tegen geweld (73%).

Vraag: Welke van de hieronder genoemde rechten zijn volgens jou kinderrechten? (n=314)

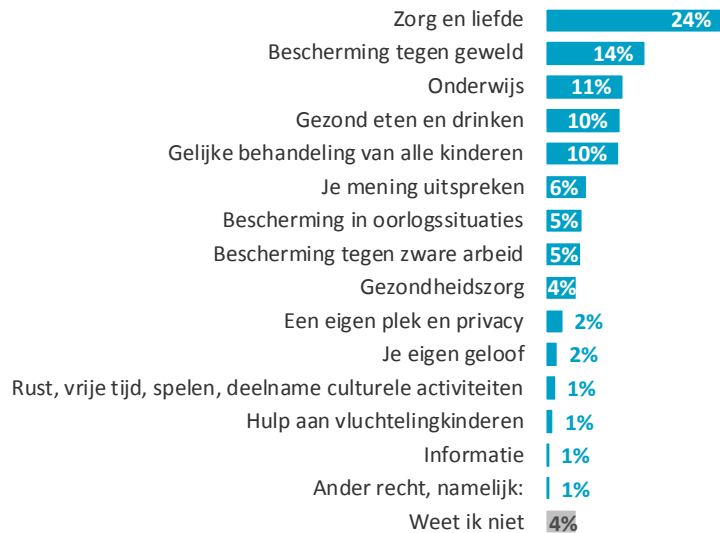
Meisjes vinden vaker dan jongens dat gezondheidszorg een kinderrecht is (75% versus 62% van de jongens). Oudere kinderen (15 t/m 17 jaar) vinden vaker dan jonge kinderen (12 t/m 14) dat de volgende rechten kinderrechten zijn:

- Onderwijs (15 t/m 17: 91%, 12 t/m 14: 80%)
- Bescherming in oorlogssituaties (15 t/m 17: 72%, 12 t/m 14: 61%)

Kinderen vinden zorg en liefde het belangrijkste kinderrecht

Aan kinderen is gevraagd welk kinderrecht zij het belangrijkste vinden. Van de voorgelegde kinderrechten vinden kinderen 'zorg en liefde' het belangrijkste (24%). 'Bescherming tegen geweld' wordt door 14% gekozen als belangrijkste kinderrecht. 11% kiest voor 'onderwijs'.

Vraag: Welk recht vind jij het belangrijkste? (n=314)

Meisjes vinden vaker dan jongens dat het recht op 'zorg en liefde' het belangrijkste kinderrecht is (30% versus 19% van de jongens). Oudere kinderen vinden vaker dan jonge kinderen dat 'bescherming tegen geweld' het belangrijkste kinderrecht is (15 t/m 17: 18%, 12 t/m 14: 10%).

Circa een derde van de kinderen heeft een ervaring met de schending van kinderrechten

In het onderzoek is ook de vraag gesteld of men in zijn of haar omgeving wel eens heeft meegemaakt dat er geen rekening werd gehouden met de rechten van kinderen. Dit blijkt bij 31% van de kinderen het geval te zijn. 10% van de kinderen heeft in het verleden een situatie ervaren dat een kind/meerdere kinderen hun mening niet kond(en) uitspreken. Verder heeft 9% ervaring met een schending van het recht op bescherming tegen geweld en op gelijke behandeling van alle kinderen. Met het recht dat kinderen het belangrijkste vinden - zorg en liefde - heeft 7% de ervaring dat het wel eens geschonden is.

Vraag: Heb je in jouw omgeving, bijvoorbeeld op school of in de buurt, wel eens meegemaakt dat geen rekening werd gehouden met de rechten van kinderen? (n=314)

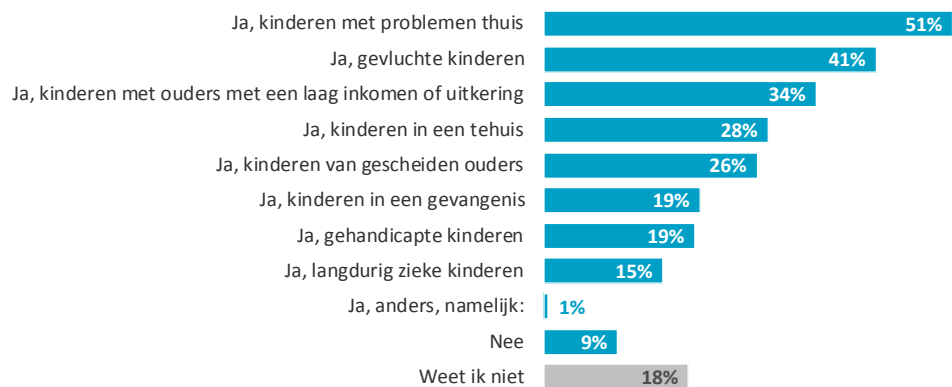
Oudere kinderen hebben vaker dan jonge kinderen wel eens te maken gehad met de volgende schendingen:

- Geen bescherming tegen geweld (15 t/m 17: 13%, 12 t/m 14: 6%)
- Schending van gelijke behandeling van alle kinderen (15 t/m 17: 12%, 12 t/m 14: 5%)
- Het niet geven van zorg en liefde (15 t/m 17: 10%, 12 t/m 14: 4%)
- Geen bescherming in oorlogssituaties (15 t/m 17: 5%, 12 t/m 14: 1%)

Kinderen denken dat rechten van kinderen met problemen thuis het minst goed zijn geregeld

Aan de respondenten is de vraag gesteld of ze denken dat er kinderen in Nederland zijn waarvan de rechten niet goed zijn geregeld. Verschillende situaties zijn weergegeven in de antwoordcategorieën. Het vaakst (51%) denken kinderen dat de rechten van kinderen met problemen thuis niet goed zijn geregeld. Daarnaast denkt een groot deel van de kinderen (41%) dat de rechten van gevluchte kinderen niet goed zijn geregeld.

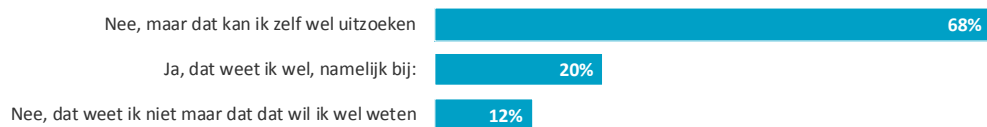
Vraag: Denk jij dat er kinderen zijn in Nederland van wie de rechten niet goed zijn geregeld? (n=314)

Vier op de vijf kinderen weet niet waar ze informatie over kinderrechten kunnen vinden

Om na te gaan of kinderen weten waar ze informatie over kinderrechten kunnen vinden, is de respondenten gevraagd zich in te beelden dat ze iets willen weten over kinderrechten. Eén op de vijf kinderen weet dan waar zij informatie kunnen vinden over kinderrechten. De meerderheid (68%) weet niet waar zij deze informatie kunnen vinden, maar stellen dat ze dit zelf wel kunnen uitzoeken. Een kleine groep (12%) weet het niet, maar zou het wel willen weten.

Vraag: Stel, je wilt iets weten over kinderrechten. Weet je dan waar je deze informatie kunt krijgen? (n=314)

Oudere kinderen geven vaker aan dan jonge kinderen dat zij niet weten waar zij informatie over kinderrechten kunnen vinden maar dit zelf wel zouden kunnen uitzoeken (15 t/m 17: 78%, 12 t/m 14: 58%). Voor jonge kinderen geldt vaker dan voor oudere kinderen dat zij weten waar ze informatie over kinderrechten kunnen vinden (25% versus 16%) en dat als zij het niet weten dit wel graag zouden willen weten (17% versus 6%)

Kleine meerderheid kinderen wil op school meer leren over kinderrechten

Aan de kinderen is de vraag gesteld of zij op school meer willen leren over kinderrechten. 55% geeft aan dit graag te willen en 44% wil dit liever niet (1% zit niet (meer) op school)).

Vraag: Zou je op school meer willen leren over kinderrechten? (n=314)

Jonge kinderen geven vaker aan op school meer te willen leren over kinderrechten (12 t/m 14: 69%, 15 t/m 17: 41%).

10 Interesse in mensenrechten bij diverse doelgroepen

In dit hoofdstuk wordt benoemd wie binnen de Nederlandse bevolking een meer dan gemiddelde interesse heeft in het onderwerp mensenrechten. Motivaction adviseert het College voor de Rechten van de Mens speciale aandacht te besteden aan deze groepen, omdat zij het meest open staan voor communicatie op het gebied van mensenrechten.

10.1 Wie heeft interesse in mensenrechten?

De Nederlandse bevolking bestaat uit veel verschillende mensen met allemaal hun eigen mening en houding ten opzichte van mensenrechten. Communicatie over mensenrechten zal uiteraard eerder wordt opgepikt door mensen die daarin geïnteresseerd zijn dan mensen die hier weinig tot geen interesse voor hebben. Om te inventariseren wie in Nederland een bovengemiddelde interesse heeft in mensenrechten is door Motivaction ingezoomd op de Nederlandse bevolking op basis van de achtergrondgegevens opleiding, leeftijd en stedelijkheid.

In onderstaande tabel is te zien dat hoog opgeleiden, 50-70 jarigen en bewoners van (zeer) sterk stedelijke gebieden een bovengemiddelde interesse tonen voor nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland en/of wel eens informatie over mensenrechtenschendingen hebben opgezocht.

	Geïnteresseerd in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland % (Zeer) mee eens	Heeft wel eens informatie gezocht over mensenrechtenschendingen % Ja
Opleiding		
Hoog	55%	21%
Midden	40%	12%
Laag	34%	6%
Leeftijd		
18-34 jarigen	35%	12%
35- 49 jarigen	44%	14%
50- 70 jarigen	47%	13%
Stedelijkheid		
(zeer) sterk stedelijk	47%	16%
Matig stedelijk	42%	11%
(zeer) weinig stedelijk	39%	11%
Totaal Nederland	43%	13%

Groen gemarkeerd: significant hoger dan gemiddeld

Oranje gemarkeerd: significant lager dan gemiddeld

Overigens hadden in 2011 juist 18-34 jarigen meer dan gemiddeld interesse in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland. In vergelijking met vier jaar geleden is de interesse in nieuwsberichten over mensenrechtenschendingen in deze leeftijdscategorie gedaald van 52% naar 35%. Het is niet duidelijk wat hiervan de oorzaak is. De 50-70 jarigen zijn in vergelijking met vier jaar geleden niet meer of minder geïnteresseerd in het nieuws over mensenrechtenschending.

In de volgende paragrafen beschrijven we hoe hoog opgeleiden, 50-70 jarigen en bewoners van (zeer) sterk stedelijke gebieden op het gebied van mensenrechten van mening verschillen met de rest van Nederlander.

10.1.1 Leeftijd: 50-70 jarigen

Interesse in mensenrechten

50-70 jarigen zijn vaker dan gemiddeld geïnteresseerd in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland (50-70 jarigen: 47%, 35-49 jarigen: 44%, 18-34 jarigen: 35%).

Kennis over mensenrechten

Als gevraagd wordt naar welke mensenrechten respondenten kunnen noemen, weten relatief veel ouderen spontaan het recht op gelijkheid/gelijke behandeling/gelijke kansen/rechten voor iedereen te noemen (50-70 jarigen: 20%, 35-49 jarigen: 14%, 18-34 jarigen: 13%).

Ouderen kennen vaker verschillende mensenrechten. Geholpen kennen 50-70 jarigen onder andere relatief vaak het recht op vrijheid van meningsuiting (50-70 jarigen: 86%, 35-49 jarigen: 74%, 18-34 jarigen: 70%), het recht op een eerlijk proces (50-70 jarigen: 73%, 35-49

jarigen: 62%, 18-34 jarigen: 65%) en het recht op een bestaansminimum (50-70 jarigen: 45%, 35-49 jarigen: 38%, 18-34 jarigen: 31%).

50-70 jarigen weten relatief vaak juist in te schatten wanneer een situatie een schending van mensenrechten is. Ouderen vinden vaker dan gemiddeld dat het niet toelaten van gehandicapte kinderen tot geen enkele school een schending is van de mensenrechten (50-70 jarigen: 84%, 35-49 jarigen: 77%, 18-34 jarigen: 79%). Daarnaast zien zij meer dan gemiddeld het uitzetten van minderjarige asielzoekers die al langer dan 10 jaar in Nederland wonen als schending van mensenrechten (50-70 jarigen: 64%, 35-49 jarigen: 53%, 18-34 jarigen: 52%).

Mensenrechtenschendingen in Nederland

Ouderen denken niet meer of minder dan gemiddeld dat er in Nederland vaak tot heel vaak mensenrechtenschendingen plaatsvinden (50-70 jarigen: 16%, 35-49 jarigen: 16%, 18-34 jarigen: 17%).

Het zijn vooral de 50-70 jarigen die het belangrijk vinden dat er wordt opgetreden tegen mensenrechtenschendingen in Nederland. Zo vindt meer dan driekwart het belangrijk dat er wordt opgetreden wanneer vrouwen minder betaald krijgen dan mannen voor hetzelfde werk (50-70 jarigen: 78%, 35-49 jarigen: 62%, 18-34 jarigen: 66%).

Persoonlijke betrokkenheid bij schendingen

50-70 jarigen zijn relatief vaak wel eens slachtoffer geweest dat een bedrijf bij een reorganisatie alleen de oudere werknemers ontsloeg (50-70 jarigen: 7%, 35-49 jarigen: 3%, 18-34 jarigen: 3%).

Belang mensenrechteninstituut

50-70 jarigen vinden het vaker (zeer) nuttig dat er in Nederland een College voor de Rechten van de Mens is (50-70 jarigen: 76%, 35-49 jarigen: 62%, 18-34 jarigen: 69%).

Thema vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking

Ouderen vinden relatief vaak dat Nederland er alles aan moet doen om de rechten van vluchtelingen in Nederland te beschermen (50-70 jarigen: 58%, 35-49 jarigen: 48%, 18-34 jarigen: 53%). 50-70 jarigen vinden relatief vaak dat Nederland er al alles aan moet doen om het recht op privacy in Nederland te beschermen (50-70 jarigen: 81%, 35-49 jarigen: 70%, 18-34 jarigen: 69%). Zij maken zich dan ook relatief vaak zorgen over dat de overheid persoonlijke gegevens deelt met andere organisaties of bedrijven (50-70 jarigen: 59%, 35-49 jarigen: 45%, 18-34 jarigen: 40%). Ouderen vinden het vaker belangrijk dat mensen met een beperking net zo goed kunnen meedoen in de maatschappij als mensen zonder beperking (50-70 jarigen: 83%, 35-49 jarigen: 74%, 18-34 jarigen: 72%). Meer dan de helft van de ouderen stelt dat Nederland niet genoeg doet om fysieke en sociale obstakels te verwijderen voor mensen met een beperking (50-70 jarigen: 51%, 35-49 jarigen: 46%, 18-34 jarigen: 39%).

10.1.2 Opleiding: hoog opgeleiden

Interesse in mensenrechten

Hoog opgeleiden zijn vaker dan gemiddeld geïnteresseerd in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland (hoog opgeleiden: 55%, midden: 40%, laag: 34%). Naast het nieuws in Nederland zijn zij ook vaker geïnteresseerd in nieuws over mensenrechten in het buitenland (hoog opgeleiden: 52%, midden: 36%, laag: 26%).

Hoog opgeleiden zoeken daarnaast relatief vaak actief naar informatie over mensenrechtenschendingen (hoog opgeleiden: 21%, midden: 12%, laag: 6%). Wanneer hoog opgeleiden informatie zoeken over mensenrechten, zoeken zij voornamelijk naar organisaties die opkomen voor de rechten van de mens (hoog opgeleiden: 63%, midden: 54%, laag: 43%).

Kennis over mensenrechten

Hoog opgeleiden hebben relatief veel associaties met het begrip mensenrechten. Zij denken bij mensenrechten relatief vaak aan gelijkheid (hoog opgeleiden: 23%, midden: 16%, laag: 14%) en vrijheid van meningsuiting (hoog opgeleiden: 17%, midden: 11%, laag: 7%). Mensenrechtenschendingen in Nederland associëren hoog opgeleiden relatief vaak met discriminatie (hoog opgeleiden: 18%, midden: 14%, laag: 8%) of met asielzoekers (hoog opgeleiden: 15%, midden: 10%, laag: 6%).

Hoog opgeleiden kunnen (spontaan) relatief veel mensenrechten noemen zoals vrijheid van meningsuiting (hoog opgeleiden: 50%, midden: 30%, laag: 15%), recht op onderwijs (hoog opgeleiden: 31%, midden: 14%, laag: 6%) en vrijheid van godsdienst (hoog opgeleiden: 30%, midden: 16%, laag: 6%). Geholpen zijn hoog opgeleiden met vrijwel alle voorgelegde mensenrechten meer bekend dan midden en laag opgeleiden.

Hoog opgeleiden stellen meer dan gemiddeld dat het een mensenrechtenschending is als gemeenten altijd het bouwen van moskeeën verbieden (hoog opgeleiden: 53%, midden: 35%, laag: 23%). De situatie waarbij geen sprake is van een mensenrechtenschending - geen persoonsgebonden budget voor hulp thuis, tenzij men indicatie heeft voor opname in zorginstelling - wordt door hoog opgeleiden ook relatief vaak als zijnde geen schending herkend (hoog opgeleiden: 56%, midden: 31%, laag: 19%).

Daarentegen worden andere situaties waarin wel sprake is van een mensenrechtenschending door hoog opgeleiden vaker aangewezen als *geen* mensenrechtenschending: vrouwen die minder betaald krijgen dan mannen voor hetzelfde werk (hoog opgeleiden: 26%, midden: 21%, laag: 15%) en uitzetting van minderjarige asielzoekers die al langer dan 10 jaar in Nederland zijn (hoog opgeleiden: 29%, midden: 23%, laag: 23%).

Mensenrechtenschendingen in Nederland

Relatief veel hoog opgeleiden denken dat in Nederland mensenrechtenschendingen slechts incidenteel plaatsvinden (hoog opgeleiden: 26%, midden: 19%, laag: 15%). Daarbij zijn zij vaker van mening dat mensenrechtenschendingen in Nederland minder vaak voorkomen dan in andere landen (hoog opgeleiden: 69%, midden: 59%, laag: 49%) en dat mensenrechten in Nederland bij de wet goed zijn beschermd (hoog opgeleiden: 80%, midden: 63%, laag: 41%).

Hoog opgeleiden vinden het relatief belangrijk dat mensenrechten aandacht krijgen in het onderwijs (hoog opgeleiden: 90%, midden: 78%, laag: 71%) en dat professionals goed op de hoogte zijn van mensenrechten (hoog opgeleiden: 92%, midden: 88%, laag: 81%).

Persoonlijke betrokkenheid bij schendingen

De persoonlijke betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen van hoog opgeleiden wijkt nauwelijks af van het gemiddelde beeld.

Belang mensenrechteninstituut

Hoog opgeleiden vinden het vaker dan gemiddeld van belang dat er toezicht is op de naleving van mensenrechten in Nederland (hoog opgeleiden: 88%, midden: 83%, laag: 70%).

Hoogopgeleiden vinden het vaker (zeer) nuttig dat er in Nederland een College voor de Rechten van de Mens is opgericht (hoog opgeleiden: 76%, midden: 71%, laag: 58%).

Relatief veel hoog opgeleiden die het nut inzien van het bestaan van een College voor de Rechten van de Mens, vinden het belangrijk dat dit instituut zorgt dat er (internationaal) één aanspreekpunt is voor de mensenrechten in Nederland (hoog opgeleiden: 37%, midden: 28%, laag: 31%).

Thema vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking

Hoog opgeleiden vinden relatief vaak dat Nederland er alles aan moet doen om de rechten van vluchtelingen in Nederland te beschermen (hoog opgeleiden: 69%, midden: 52%, laag: 38%). Daarnaast denken zij relatief vaak dat de rechten van vluchtelingen in Nederland vaker worden geschonden dan de rechten van Nederlanders (hoog opgeleiden: 54%, midden: 38%, laag: 25%). De meningen van hoog opgeleiden over privacy in Nederland wijken nauwelijks af van het gemiddelde. Hoog opgeleiden vinden het relatief vaak belangrijk dat mensen met een beperking net zo goed mee moet kunnen doen in de maatschappij als mensen zonder beperking (hoog opgeleiden: 81%, midden: 74%, laag: 78%). Zij zijn het relatief vaak oneens met de stelling dat mensen met een beperking in Nederland te weinig kansen krijgen om mee te doen in de samenleving (hoog opgeleiden: 25%, midden: 17%, laag: 7%).

10.1.3 Stedelijkheid: (zeer) sterk stedelijk

Interesse in mensenrechten

Mensen uit (zeer) sterk stedelijke gebieden zijn relatief vaak geïnteresseerd in nieuws over mensenrechtenschendingen in Nederland ((zeer) sterk stedelijk: 47%, matig: 42%, (zeer) weinig: 39%). Mensen uit (zeer) sterk stedelijke gebieden zoeken relatief vaak actief naar informatie over mensenrechten of mensenrechtenschendingen ((zeer) sterk stedelijk: 16%, matig: 11%, (zeer) weinig: 11%).

Kennis over mensenrechten

Nederlanders uit (zeer) sterk stedelijke gebieden associëren het begrip mensenrechten relatief vaak met de termen vrijheid ((zeer) sterk stedelijk: 14%, matig: 9%, (zeer) weinig: 10%) en veiligheid ((zeer) sterk stedelijk: 7%, matig: 5%, (zeer) weinig: 3%).

Nederlanders uit (zeer) sterk stedelijke gebieden kunnen (spontaan) vaker de volgende mensenrechten noemen: vrijheid van meningsuiting ((zeer) sterk stedelijk: 35%, matig: 36%, (zeer) weinig: 24%) en vrijheid van godsdienst ((zeer) sterk stedelijk: 20%, matig: 21%, (zeer) weinig: 11%).

Mensenrechtenschendingen in Nederland

Relatief veel bewoners van (zeer) sterk stedelijke gebieden vinden dat er in Nederland heel vaak mensenrechten worden geschonden ((zeer) sterk stedelijk: 10%, matig: 7%, (zeer) weinig: 5%).

Zij vinden het relatief belangrijk dat er wordt opgetreden tegen de uitzetting van asielzoekers naar een land waar zij gemarteld kunnen worden ((zeer) sterk stedelijk: 67%, matig: 63%, (zeer) weinig: 61%). Daarnaast vinden bewoners van (zeer) sterk stedelijke gebieden het relatief belangrijk dat er wordt opgetreden tegen gemeenten die altijd het bouwen van moskeeën verbieden ((zeer) sterk stedelijk: 40%, matig: 40%, (zeer) weinig: 30%).

Persoonlijke betrokkenheid bij schendingen

De persoonlijke betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen van bewoners uit (zeer) sterk stedelijke gebieden wijkt nauwelijks af van het gemiddelde beeld.

Belang mensenrechteninstituut

Het bestaan van een College voor de Rechten van de Mens wordt door bewoners uit (zeer) sterk stedelijke gebieden niet meer of minder nuttig gevonden dan gemiddeld.

Thema vluchtelingen, privacy en mensen met een beperking

De meningen van bewoners uit (zeer) sterk stedelijke gebieden over de rechten van vluchtelingen, privacy rechten en rechten van mensen met een beperking in Nederland, wijken nauwelijks af van het gemiddelde.

Bijlage: Onderzoekstechnische informatie

Kwantitatief onderzoek

Veldwerkperiode

- Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 13 oktober 2015 tot en met 1 november 2015.

Methode respondentenselectie

- Uit het StemPunt-panel van Motivaction.
- Door een in de selectie van respondenten gespecialiseerd bureau.

Incentives

- De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek een kleine vergoeding ontvangen.

Weging

- De onderzoeksdata zijn gewogen, daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft de sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Inschakelen externe leveranciers

- Voor de volgende werkzaamheden heeft Motivaction bij dit onderzoek gebruik gemaakt van de diensten van gespecialiseerde bedrijven: uitvoeren face-to-face veldwerk onder Nieuwe Nederlanders (TMSA).

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

- Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

- Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst zijn op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.